

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4To/52/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1517010370
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamko
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1517010370.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Šamka a sudcov JUDr. Karola Kováča a JUDr. Vladimíra Buchvalda, v trestnej veci proti obžalovanému J. L., stíhaného pre zločin ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 2T/48/2017 zo dňa 25.09.2018, na verejnom zasadnutí konanom dňa 25. júna 2019 takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c), e) Tr. por. z r u š u j e sa rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 2T/48/2017 zo dňa 25.09.2018 v celom rozsahu.

II. Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaný

J. L., nar. XX.XX.XXXX v Z., trvale bytom Z., O. č. X, na slobode,

je v i n n ý, ž e

v Z. dňa 01.06.2016 v čase medzi 19.40h až do 19.49h v pobočke Tatra banky a.s. nachádzajúcej sa v priestoroch OC Danubia v Bratislave na B. ceste č. XX, ako zamestnanec Tatra banky a.s. zaradený na pracovnej pozícii business poradca, v čase plynutia jeho výpovednej lehoty zo zamestnania v banke a súčasnom výkone pracovnej činnosti asistenta poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, bez oprávnenia a akéhokoľvek pracovného dôvodu, na pracovnom počítači prostredníctvom zneužitia prihlasovacieho hesla do bankového informačného systému GATE, nahliadol do stavu bankového účtu, ktorého majiteľom bol vtedajší Minister vnútra SR V. L. N. a následne vyhotovil fotografie zobrazujúce pohyby na bankovom účte vtedajšieho ministra vnútra, ktoré si vytlačil do papierovej podoby, pričom išlo konkrétne o tri prijaté platby a to v sume 140.000 euro od platiteľa spoločnosti B.A.K. a.s., v sume 70.000 euro od platiteľa spoločnosti B.A.K. a.s. a v sume 50.000 euro od platiteľa spoločnosti B.A.K. a.s., pričom tak konal s cieľom poskytnúť tieto informácie pochádzajúce z bankového účtu médiám, t. j. osobám, ktoré nemajú oprávnenie nakladať s údajmi tvoriacimi bankové tajomstvo, čo sa napokon aj stalo a údaje o uvedených platbách na bankovom účte vtedajšieho ministra vnútra poskytol redaktorke z časopisu G. a takto konal napriek svojej vedomosti o tom, že informácie o stavoch na účtoch klientov banky tvoria predmet bankového tajomstva s tým, že neoprávnené pozeranie bankových účtov klientov banky je závažným porušením pracovnej disciplíny ako aj napriek svojej vedomosti o tom, že ako zamestnanec banky je povinný zachovávať, ochraňovať a dodržiavať bankové tajomstvo ako aj osobné údaje klientov banky, o čom bol opakovane poučovaný zo strany banky,

t e d a

- vyzvedal bankové tajomstvo v úmysle prezradiť ho nepovolanej osobe a čin spáchal porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z jeho zamestnania,

č í m s p á c h a l

zločin ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 ods. 1 alinea prvá, ods. 2 písm. c) Tr. zák.

Za to sa
o d s u d z u j e

podľa § 264 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. j) Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. sa obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá a ukladá sa probačný dohľad nad správaním obžalovaného s určením skúšobnej doby vo výmere 1 (jeden) rok.

Podľa § 51 ods. 4 Tr. zák. sa obžalovanému prikazuje v priebehu skúšobnej doby písomne spracovať, v rozsahu minimálne 30 normostrán, vlastnú analýzu legislatívy regulujúcu oblasť bankového tajomstva a nakladania s osobnými údajmi v Slovenskej republike a odovzdať ju probačnému úradníkovi.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. sa obžalovanému ukladá trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze výkonu zamestnania, ktorého obsahom je povinnosť zachovávať bankové tajomstvo na dobu 3 (tri) roky.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 2T/48/2017 zo dňa 25.09.2018 bol obžalovaný J. L. uznaný za vinného zo spáchania zločinu ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák., ktorého sa mali dopustiť na tom skutkovom základe, že

ako zamestnanec Tatra banky a.s., so sídlom na K. námestí č. X v Z., zaradený na pracovnej pozícii business poradcu, dňa 01.06.2016 v čase medzi 19.40h až 19.49h v Bratislave v pobočke tejto banky nachádzajúcej sa v priestoroch OC X., B. cesta č. XX, v rozpore s ustanovením § 91 odsek 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého údaje chránené bankovým tajomstvom môže banka poskytnúť tretím osobám len s predchádzajúcim súhlasom dotknutého klienta alebo na písomný pokyn na účely a za podmienok uvedených v tomto súhlase alebo pokyne, bez akéhokoľvek právneho dôvodu a bez oprávnenia vyplývajúceho z jeho pracovného postavenia v rámci pracovnej činnosti v banke neoprávneným nazretím do počítačového systému obsahujúceho bankové údaje klienta vyzvedal bankovým tajomstvom chránené údaje osoby - klienta banky V. L. N. a tieto údaje následne zaznamenal takým spôsobom, že vyhotovil fotografie stavu počítačového systému v momente zobrazenia týchto údajov (tzv. screenshots) a následne ich vytlačil do papierovej podoby, ktoré poskytol tretej osobe.

Za to mu bol podľa § 264 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 3, § 36 písm. j) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, ktorého výkon bol podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov s probačným dohľadom. Zároveň okresný súd podľa § 51 ods. 4 písm. e) Tr. zák. uložil obžalovanému povinnosť spočívajúcu v príkaze verejne sa ospravedlniť poškodenému V. L. N.. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložil obžalovanému aj trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze výkonu zamestnania, ktorého obsahom je povinnosť dodržiavať bankové tajomstvo v trvaní 5 rokov.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný J. L..

Obžalovaný J. L. odôvodnil odvolanie osobitným písomným podaním prostredníctvom svojho obhajcu. V odvolaní namieta, že jeho námietka zaujatosti podaná v konaní pred okresným súdom nebola omeškaná a ani sa netýkala výhradne procesného postupu súdu. V prípade, ak by samosudkyňa námietku zaujatosti označila za oneskorene podanú, nezbavuje ju táto skutočnosť, v zmysle ustálenej praxe, povinnosti zaoberať sa obsahom námietky v rámci meritórneho rozhodovania a deklarovať svoju nestrannosť, teda zaujať postoj k tomu, prečo v položenej otázke svedkovi W. B. W. už konštatovala, že

obžalovaný prezeral účet poškodeného a tieto informácie poskytol inej osobe. Predmetná skutočnosť mala byť ešte len predmetom dokazovania a hodnotenia súdu. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR, ktorý predložil ako prílohu k odvolaniu. V uvedenom význame však súd prvého stupňa neuviedol ani na hlavnom pojednávaní a ani v napadnutom rozsudku žiadne dôvody pre svoj postup podľa § 32 ods. 6 Tr. por. v dôsledku čoho je podľa jeho názoru rozhodnutie v tomto rozsahu nepreskúmateľné.

Súd prvého stupňa sa taktiež pred rozhodnutím vo veci samej a ani v napadnutom rozsudku nevysporiadal so skutočnosťou, že pokiaľ na hlavnom pojednávaní samosudkyňa uznesením rozhodla o odročení termínu hlavného pojednávania za súčasného opatrenia o vykonaní výsluchu svedkov R.. W. N. a R.. W. Z., tak v následnom priebehu hlavného pojednávania ich nevypočula a ani neuviedla dôvody, pre ktoré ich výsluch mala záujem vykonať a následne nevykonala. Nariadenie výsluchu týchto svedkov v námietke zaujatosti napadol obhajca predovšetkým z pohľadu dôvodov, pre ktoré samosudkyňa vykonanie ich výsluchu načasovala až po prečítaní jeho výpovede v procesnom postavení obvineného z prípravného konania. Obhajoba argumentovala, že pokiaľ by mal súd prvého stupňa reálny a nestranný záujem o zistenie zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní, tak by daných svedkov vypočula v časovom predstihu pred prečítaním jeho výsluchu. Zároveň v danom štádiu nemohol súd objektívne očakávať od výsluchu príslušníkov PZ potvrdenie rozporu ich postupu so zákonom, nakoľko v takom prípade by sa vystavili sami trestnému stíhaniu.

Napriek odročeniu hlavného pojednávania vo viacerých termínoch, sa súd dôsledne neriadil ustanovením § 277 ods. 5 Tr. por. a pri pokračovaní v odročenom hlavnom pojednávaní ani v jednom z termínov neoboznámila samosudkyňa podstatný obsah doterajšieho pojednávania. Samostatnú procesnú prekážku predstavuje absencia úplného zvukového záznamu z hlavného pojednávania v termíne dňa 10.05.2018, kde absentuje zvuková stopa zachytávajúca opatrenie o spôsobe vyhotovenia zápisnice, zistenie splnenia podmienok na vykonanie hlavného pojednávania, zistenie prítomnosti osôb, vyhlásenie uznesenia podľa § 249 ods. 3, 4 Tr. por. o vylúčení verejnosti vrátane vypočutia procesných strán, tak ako to obligatórne nariaďuje ustanovenie § 249 ods. 4 Tr. por., pričom bez splnenia týchto podmienok nie je splnená podmienka zákonného vykonania hlavného pojednávania.

Vylúčenie verejnosti pritom nie je založené ani na návrhu, či vypočutí poškodeného, ktorý ako osoba oprávnená mohol dať súhlas na zverejnenie bankového tajomstva, avšak na termín hlavného pojednávania nebol riadne predvolaný, ale len upovedomený, v dôsledku čoho nebolo možné získať jeho vyjadrenie k otázke vylúčenia verejnosti. Z predložených listín ako aj príloh k námietke zaujatosti vplyva všeobecne známa skutočnosť v podobe rozsiahlo medializovanej informácie, ktorou sám poškodený zverejnil výpis zo svojich účtov, respektíve ich podstatnú časť, kde zároveň poskytol časovo a obsahovo rozsiahle stanovisko k obchodným a úverovým vzťahom ako aj bankovým prevodom. Predmetná skutočnosť v podobe zverejnenia obsahu výpisov z účtu samotným poškodeným mala byť vzatá do úvahy pred samotným rozhodnutím o vylúčení verejnosti a v celkovom kontexte prakticky vylučuje dôvodnosť vylúčenia verejnosti. Je zrejmé, že okresný súd nemal objektívny záujem na posúdení nutnosti vylúčenia verejnosti, prípadne jej vylúčenie v čo najnižšej miere a ani zistení názoru procesných strán ich výsluchom.

V rámci hlavného pojednávania dňa 25.09.2016 obhajca namietal, že prokurátor ako rovnocenná procesná strana, formuloval svoj návrh na vykonanie dôkazov v obžalobe nepresne a neurčito, nakoľko navrhol len oboznámiť obsah spisu. Obhajca vyzval prokuratúru, aby svoj návrh spresnila, čo však prokurátor odmietol vykonať. Okresný súd napriek tomu pristúpil k oboznamovaniu listín, ktoré samosudkyňa považovala za relevantné. Obhajca namietal, že listiny nie je možné oboznámiť, ale je potrebné ich prečítať v rozsahu podľa návrhu procesných strán, súd bližšie bez ďalšieho pokračoval oboznámením názvu listín tvoriacich obsah spisu, avšak bez toho, aby prečítal rozhodujúci obsah listiny. Okresný súd pritom nevykonal ako dôkaz uznesenie inšpekčnej služby a ani uznesenie prokuratúry Bratislava III, príkaz na prehliadku iných priestorov, príkaz na vykonanie domovej prehliadky, ktoré sa mali vykonať ako listinné dôkazy.

Nepreskúmateľným sa javí byť zamietnutie dôkazov navrhovaných obhajobou na hlavnom pojednávaní dňa 25.09.2019, nakoľko odôvodnenie je paušálne v zmysle ich nadbytočnosti, pričom sa nezaoberá osobitne navrhnutými dôkazmi, z ktorých každý sleduje odlišný cieľ. Samotné vysporiadanie sa

s podnetom obžalovaného, ktorý oznámil banke neobvyklú bankovú informáciu má význam aj na posúdenie kritérií, ktoré stanovil ESLP v rozhodnutí Guja proti Moldavsku.

Súd taktiež nesprávne zamietol obžalovaného dôkazný návrh na doplnenie znaleckého posudku č. 9/2017, ktorým by bolo možné za súčinnosti Tatra banky a.s. preukázať alebo vyvrátiť skutkovú okolnosť, či obžalovaný skutočne nahliadol na účet poškodeného a v akom čase. Z rozhodnutia C.B. proti Rakúsku vyplýva právo na rovnosť strán v prístupe k znalcom. Okresný súd nemal dôvod neumožniť obžalovanému dokazovať svoju nevinu prostredníctvom svojich znalcov, alternatívne pribratím objektívnych a na veci nezúčastnených znalcov. Pokiaľ súd prvého stupňa vychádzal z dôkazov predložených zainteresovanou stranou, konkrétne Tatra bankou a.s., neumožnil znaleckej organizácii pribratej do konania z obžalovaného strany dokončiť znalecké skúmanie v celom požadovanom rozsahu a sponchybníť verziu obžaloby, celkom evidentne zvýhodnil obžalobu na jeho úkor. Je pritom dôležité, že Tatra banka a.s. nepredložila digitálny dôkaz, ktorý by spĺňal predpoklady objektívnej verifikácie a preskúmateľnosti, ale odvolala sa na interné šetrenie, ktorého závery predložila v písomnej a nie elektronickej podobe spoľahlivého digitálneho dôkazu.

Okresný súd v napadnutom rozsudku konštatuje, že Smernica EÚ č. 2012/13/EÚ bola do slovenského právneho poriadku prevzatá zákonom č. 174/2015 Z.z. a preto nie je namieste dovoľávať sa práv z vyššie uvedenej smernice, tak pripomína, že v prípade každej smernice sú členské štáty povinné prebrať smernicu a uplatňovať predpisy vnútroštátneho práva v súlade so smernicou. V oblasti uvedenej smernice sa podozrivým alebo obvineným osobám poskytujú práva bez stanovenia autonómnych definícií týchto pojmov. Samotná skutočnosť, že vnútroštátne právo vychádza z formálneho pojmu obvinenia, čím de facto umožňuje OČTK formálne oddialiť priznanie uvedeného postavenia konkrétnemu subjektu, napriek materiálnemu podozreniu smerujúcemu proti jeho osobe. Práve v prípade obžalovaného je zrejmé, že mu príslušníci PZ odobrali na jeho pracovisku telefón, kam po neho prišli, prikázali mu vziať si všetky veci a v aute išli s ním, čo sú nepochybne známky obmedzenia osobnej slobody, t. j. zadržania. Samotný fakt, že príslušníci PZ obišli vnútroštátne ustanovenia Trestného poriadku a formálne obžalovanému nepriznali postavenie zadržaného, nevyvracia fakt, že bol podľa vnútroštátneho práva v danom čase podozrivý. Právo na poskytovanie dostatočných informácií o obvinení priamo súvisí s právom na efektívny výkon práva na obhajobu, čomu zodpovedá povinnosť príslušného orgánu odôvodniť neposkytnutie požadovaných informácií. Dodáva, že okresný súd nepredložil dostatočné dôvody pre ktoré nepredložil prejudiciálnu otázku, avšak ani sa nevyslovil proti položeniu prejudiciálnej otázky v navrhovanom znení, pričom sa odvolal len na skutočnosť, že až odvolacia inštancia je tá, ktorá má povinnosť v prípadoch potreby výkladu práva Európskej únie prerušiť konanie za účelom podania prejudiciálnej otázky.

Je názoru, že obžaloba neuniesla dôkazné bremeno a bez akýchkoľvek pochybností nepreukázala, že obžalovaný nahliadol na účet poškodeného, ani že by si z účtu vyhotovil tzv. screenshot do svojho mobilného telefónu. Navyše, z odborného vyjadrenia vyplýva, že v telefóne obžalovaného nenašli tzv. screenshots zo stavu účtu poškodeného, pričom pokiaľ sa mali nájsť iné, inej osoby, tak táto skutková verzia nie je obsiahnutá v obžalobe. Rovnako tak tvrdenie o vyzradení určitej informácie, ktorá tvorí obsah bankového tajomstva inej neoprávnenej osobe, nie je podložené priamym dôkazom. Samotné stretnutie s pani W. uvedenú skutkovú verziu obžaloby nepotvrďuje v takej istote, aby boli vylúčené iné logické dôvody stretnutia. Z pohľadu obžalovaného, bez toho, aby obžaloba konštatovala určitú informáciu, ktorú sa mal dozvedieť nemôže byť ustálená spojitosť s informáciou, ktorú mala mať k dispozícii pani W., keďže nebude možné skúmať, či ju mala k dispozícii a ak áno, či ju nemohla mať z iného zdroja.

Trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený považuje za neprimeraný a povinnosť ospravedlniť sa verejne poškodenému je tak neurčitá, že nie je možné ex ante určiť, či určitý prejav z jeho strany bude ex post súdom hodnotený ako splnenie uloženej podmienky. Súd nešpecifikoval pojem verejne, ani znenie ospravedlnenia a to ani analogicky civilnému nároku na ochranu osobnosti.

Svoj prípad chápe obžalovaný ako možnosť nastavenia pravidiel do budúcnosti. Téma whistleblowerov je na pôde EÚ aktuálna, čo deklaruje odporúčenie Európskeho parlamentu z marca 2015, aby členské štáty nastavili legislatívne pravidlá na ich ochranu. Uvedená téma je však širšia ako ju pojal okresný súd, predovšetkým keď uváži otázky osobnej, vecnej a funkčnej pôsobnosti. Osobnej vo význame koho sa týka, teda či len zamestnancov alebo aj živnostníkov, vecnej v zmysle akú oblasť pokrýva, či

len oznamovanie trestných činov alebo aj priestupkov a funkčnej z hľadiska problematiky interného a externého oznamovania. Považuje za nesporné, že zákon č. 307/2014 Z.z. nepokrýva uvedenú tému a ochranu whistleblowerov v celej uvedenej šírke.

Navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie, alternatívne, aby pred rozhodnutím vo veci samej prerušil trestné konanie za účelom predloženia prejudiciálnej otázky na rozhodnutie Súdneho dvoru Európskej únie v znení, ktoré je špecifikované v odvolaní.

Obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu predložil aj písomné doplnenie dôvodov odvolania. V doplnení dôvodov odvolania uvádza, že dňa 16.04.2019 schválil Európsky parlament predložený finálny návrh Smernice o ochrane osôb nahlásujúcich porušenia práva únie, ktorý bol predložený komisiou dňa 23.04.2018. Poukazuje na jednotlivé články predmetnej smernice, pričom s poukazom na jej znenie je názoru, že je vo zvýšenej miere odôvodnená požiadavka na položenie prejudiciálnej otázky, ktorú vzniesol. Obžalovaný preto preformuloval návrh prejudiciálnych otázok, na ktorý by mal odpovedať Súdny dvor EÚ a to aj s poukazom na ustanovenia vyššie uvedenej Smernice.

Krajský súd vykonal vo veci verejné zasadnutie za prítomnosti procesných strán, pričom podľa § 295 ods. 2 Tr. por. s poukazom na ustanovenie § 269 Tr. por. doplnil dokazovanie o čítanie podstatného obsahu listinných dôkazov, pričom zo spisu vedeného vo veci obžalovaného J. L. boli prečítané zápisnica o trestnom oznámení, zoznam prezretých účtov, výstup z dochádzkového systému banky a výstup z informačného systému banky pracovná zmluva obžalovaného z banky, dohoda o hmotnej zodpovednosti, dohody o zmene pracovnej zmluvy, poučenia o povinnosti mlčanlivosti, nahlásenie podozrivej operácie, emailová komunikácia medzi MV SR a redaktorkou časopisu G. odborné vyjadrenie, príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov, zápisnica o vykonaní prehliadky a poučenia, príkaz na domovú prehliadku, zápisnica o vykonaní domovej prehliadky, zápisnica o vydaní veci, výpoveď z pracovného pomeru, správa o výsledku interného šetrenia Tatra banky a.s. a aktuálny odpis z registra trestov na obžalovaného (č. I. 1253). Z vyšetrovacieho spisu Úradu inšpekčnej služby sp. zn. SKIS - 292/OISZ - V - 2016 krajský súd na verejnom zasadnutí oboznámil trestné oznámenie podané J. L., predvolanie J. L. ako svedka, výsluch J. L. v procesnom postavení svedka (boli čítané iba údaje kto vypovedal, kedy začal výsluch a kedy skončil, nebol čítaný sa obsah tejto výpovede), predvolanie obvineného, výsluch obvineného zo dňa 10.06.2016 (boli čítané iba údaje kto vypovedal, kedy začal výsluch a kedy skončil, nebol čítaný obsah tejto výpovede), uznesenie o odmietnutí trestného oznámenia a uznesenie prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava III.

Procesné strany nemali žiadne pripomienky k oboznámeným listinným dôkazom a nemali ani žiadne návrhy na doplnenie dokazovania.

Obhajca obžalovaného W.. W. B. v konečnom návrhu uviedol, že sa pridriava písomne podaného odvolania, ako aj jeho doplnenia. Zastáva názor, že postup polície v úvode vyšetrovania bol nezákonný a tým pádom bol nezákonný aj prvý výsluch obžalovaného, ako aj zvyšné dôkazy, ako prehliadka motorového vozidla. Navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Alternatívne, aby súd vyhovel jeho návrhu a predložil vec Súdneho dvoru Európskej únie. V prípade, ak by súd dospel k záveru o nepoužiteľnosti dôkazov navrhol, aby po zrušení napadnutého rozsudku bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby.

Prokurátor krajskej prokuratúry navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť podľa § 319 Tr. por.

Obžalovaný J. L. nevyužil svoje právo konečného návrhu s tým, že nemá čo uviesť.

Krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým obžalovaný podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, doplnil dokazovanie na verejnom zasadnutí a zistil, že podané odvolanie obžalovaného J. L. je čiastočne dôvodné.

Podľa § 321 ods.1 písm. b) Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie.

Podľa § 321 ods.1 písm. c) Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy.

Podľa § 321 ods.1 písm. e) Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok ak je uložený trest neprímeraný.

Podľa § 322 ods.3 Tr. por. veta prvá odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený, alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom.

K výroku o vine

Odvolací súd v prvom rade konštatuje, že z napadnutého rozsudku nepochybne vyplýva, že okresný súd založil odsúdenie obžalovaného J. L. aj na jeho výpovedi v procesnom postavení obvineného, ktorú vykonal ešte počas prípravného konania dňa 10.06.2016 a ktorá bola na hlavnom pojednávaní prečítaná.

Krajský súd sa stotožňuje s odvolaním obžalovaného v tom, že výpoveď obvineného vykonaná dňa 10.06.2016, je nezákonným dôkazom, nakoľko spôsob konania polície voči, v tom čase zjavne podozrivému J. L., je nutné označiť za rozporný s ustanovením § 119 ods. 4 Tr. por.

Podľa § 119 ods. 4 Tr. por. dôkaz získaný nezákonným donútením alebo hrozbou takého donútenia sa nesmie použiť v konaní okrem prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila.

Dôkaz získaný nezákonným donútením alebo hrozbou takéhoto donútenia je absolútne neúčinný, t. j. takúto vadu nie je možné odstrániť a v trestnom konaní ho zásadne nie je možné využiť. Nezákonne vynútený dôkaz je pritom nepoužiteľný bez ohľadu na skutočnosť, či svedčí v prospech alebo v neprospech obvineného a nezáleží ani na tom, či bol vyhľadovaný, zabezpečený a vykonaný orgánmi činnými v trestnom konaní alebo bol vyhľadovaný a navrhnutý na vykonanie niektorou procesnou stranou. Nezákonne vynútený dôkaz je taktiež nepoužiteľný bez ohľadu na to, v ktorej fáze jeho získavania došlo k nezákonnému donúteniu alebo hrozbe donútenia, teda či sa tak stalo pri vyhľadávaní dôkazu, pri jeho zabezpečovaní alebo pri jeho vykonávaní.

Donútenie ako aj hrozbu chápe Trestný poriadok ako dve rovnocenné skutočnosti. Tieto pojmy však bližšie nedefinuje. Je však nepochybné, že podstata oboch pojmov sa dotýka otázky slobody a neslobody ľudskej vôle. Donútením sa v náuke tradične rozumie prekonanie vážne mieneného odporu. Nezákonné donútenie môže mať akúkoľvek podobu, spravidla pôjde o násilie fyzické, ale nie sú vylúčené aj iné, v dnešnej dobe častejšie užívané, formy nátlaku na vôľu osoby, ako je klamanie osoby, vyvolávanie jej omylu (napríklad, že má procesné postavenie svedka a nie podozrivého a nemá sa preto čoho obávať), vystaveniu osoby neludským podmienkam, únave (napríklad niekoľko hodín trvajúce faktické obmedzenie osobnej slobody človeka zo strany polície, ktorá s ním vykonáva rôzne procesné úkony a „tlačí“ ho do ďalších, ktoré sú vykonávané napríklad aj v noci) a podobne.

Prejavy ustanovenia § 119 ods. 4 Tr. por. tak dopadajú aj na iné, menej závažné formy nedovoleného nátlaku na vôľu človeka. Pojem donútenie alebo hrozby je nutné chápať v širšom kontexte, ktorý zahŕňa rôzne formy nátlaku na vôľu dotknutej osoby. Ako donútenie je možné vnímať (a zhodný záver vyplýva aj z judikatúry, napríklad R 38/1968, rozsudok Najvyššieho súdu ČSSR zo dňa 09.04.1968, sp. zn. 7 Tz 11/68) tiež len obyčajné opakovanie výsluchu obvineného (a je bez významu, že predtým bola neskôr obvinená osoba vypočúvaná ako svedok), pokiaľ k nemu dochádza iba z toho dôvodu, aby bolo zabezpečené jeho priznanie (uvedené závery ohľadne definovania nezákonného donútenia možno vyvodiť aj z odbornej literatúry, napríklad E., P.: Procesní použitelnost dukazu v trestním řízení a její meze. Praha: Leges, 2018).

Skutočnosť, či išlo o nezákonne vynútený dôkaz, v danom prípade nezákonne vynútenú výpoveď obvineného zo strany polície uskutočnenú dňa 10.06.2016 je nutné vyvodzovať z celej postupnosti krokov polície, ktoré boli realizované bezprostredne pred jej vykonaním, pretože až vo svojom súhrne

poskytujú tieto kroky polície ucelený obraz o nepoctivom (podvodnom) konaní polície vo vzťahu k J. L. na začiatku vedenia trestného stíhania.

Zo spisového materiálu Ministerstva vnútra SR, Sekcie inšpekčnej služby, Bratislava sp. zn. SKIS - 292/OISZ - V - 2016, ktorého podstatný obsah bol prečítaný na verejnom zasadnutí v rámci dopĺňania dokazovania, vyplýva, že dňa 09.06.2016 bolo podľa § 199 ods. 1 Tr. por. začaté trestné stíhanie vo veci podozrenia zo spáchania zločinu ohrozenia obchodného, bankového, poštového a telekomunikačného tajomstva podľa § 264 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. na skutkovom základe, ktorý sa týkal toho, že zamestnanec Tatra banky a.s. si dňa 01.06.2016 prezeral bankové údaje klienta banky V. L. N. s úmyslom vyzradiť bankové údaje neoprávneným osobám.

K začatiu trestného stíhania vo veci je nutné dodať, že mu predchádzalo trestné oznámenie Tatra banky a.s., z obsahu ktorého vyplývali nielen skutočnosti premietnuté do skutkovej vety uznesenia o začatí trestného oznámenia, ale aj to, že zo spáchania tam uvedeného skutku je dôvodne podozrivý práve a len J. L.. Polícia teda už dňa 09.06.2016 disponovala ucelenou predstavou o tom, ako mal byť trestný čin spáchaný ako aj tým, kto je hlavným (jediným) podozrivým z jeho spáchania. Tomu polícia aj podriadila svoj ďalší postup, keď dňa 10.06.2016 si zabezpečila, okrem iného, aj príkaz na domovú prehliadku u J. L. ako aj príkaz na prehliadku jeho motorového vozidla a vykonanie týchto procesných úkonov naplánovala v spojení aj s výsluchmi J. L. ako aj zabezpečením jeho prítomnosti na polícii počas celej doby ich realizácie.

Dňa 10.06.2016 bol J. L. predvolaný na výsluch, pričom na predvolaní bol označený ako svedok a podľa predvolania malo ísť o výsluch J. L. v procesnom postavení svedka. Výsluch sa mal uskutočniť o 15.00h. Predvolanie na výsluch nebolo J. L. doručované poštou, ale bolo mu osobne priamo do priestorov banky doručené dvomi príslušníkmi PZ o 14.00 h (hodinu pred plánovaným výsluchom) s tým, že J. L. odišiel na políciu na výsluch potom ako mu bolo doručené predvolanie a to v sprievode policajtov.

Okrem doručenia predvolania policajti spísali priamo v banke dňa 10.06.2016 o 14.00h s J. L. aj zápisnicu o vydaní veci, v zmysle ktorej bol vyzvaný, aby vydal súkromný mobilný telefón ako aj pracovný mobilný telefón, čo J. L. podľa zápisnice aj urobil. Predmetný úkon bol ukončený o 14.35h (necelú pol hodinu pred plánovaným výsluchom).

Zo zápisnice o výsluchu svedka vyplýva, že J. L. bol dňa 10.06.2016 o 16.00 h vypočutý na polícii v procesnom postavení svedka, pričom jeho výsluch skončil o 17.50 h. Pokiaľ polícia uvádzala, že odklad výsluchu J. L. z 15.00 h na 16.00 h znamenal to, že J. L. mohol z polície odísť, tak toto tvrdenie je ťažko uveriteľné, nakoľko cieľom konania polície bolo aj vykonanie prehliadky motorového vozidla J. L., ktorá ešte v tom čase nebola zrealizovaná a ak by J. L. z polície odišiel, celkom určite by tak urobil na svojom motorovom vozidle.

Fakticky bezprostredne po vykonaní výsluchu J. L. v procesnom postavení svedka bolo dňa 10.06.2016 o 18.40h prikročené k prehliadke motorového vozidla, ktorého vlastníkom a užívateľom bol J. L. s tým, že prehliadka bola vykonaná v prítomnosti J. L. a bola skončená dňa 10.06.2016 o 20.15h. Len pre úplnosť je nutné dodať a zopakovať, že už pred uvedeným procesným úkonom disponovala polícia príkazom vyšetrovateľa na prehliadku so súhlasom prokurátora.

Postup polície, ktorá predvolala a fakticky aj predviedla J. L. na výsluch, ktorý sa mal vykonať v procesnom postavení svedka a to aj napriek tomu, že v tom čase bol jediným podozrivým zo spáchania stíhaného skutku je nutné označiť za evidentne nezákonný postup polície, ktorá účelovo obišla ustanovenia o zadržanom podozrivom tak, že J. L. vypočula ako svedka a jeho zadržanie ako podozrivého obišla tak, že ho obmedzila na osobnej slobode fakticky už v banke pri policajnom doručovaní predvolania na výsluch (kde tento faktický postup polícia vydávala za doručenie predvolania svedka a následne požiadanie, aby sa svedok dobrovoľne v ich sprievode a vo svojom motorovom vozidle, ktoré polícia plánovala prehľadať dostaviť na výsluch) s tým, že toto faktické obmedzenie na osobnej slobode následne pokračovalo aj na polícii.

Krajský súd opakuje, že takéto procesné postupy polície sú neprijateľné a sú v rozpore so zákonom. Zjavne podozrivú osobu nemožno vypočúvať v procesnom postavení svedka, a ak sa tak aj stane a následne je takejto osobe vznesené obvinenie, je svedecká výpoveď už obvinenej osoby v ďalšom

priebehu trestného konania procesne nepoužiteľná, nie je možné z nej vychádzať. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že Trestný poriadok a ani Trestný zákon síce nedefinujú pojem „svedok“, z obsahu ustanovenia § 127 ods. 1 TP sa však vo všeobecnosti (teóriou, ale aj praxou) vyvodzuje, že svedok je fyzická osoba odlišná od páchatel'a. Svedkom teda nemôže byť podozrivý. Svedok musí byť preto vždy osobou odlišnou od páchatel'a (k pojmu svedok pozri bližšie napríklad O., P. a kol. Trestní řád. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 1997, s. 484 a nasl., B. P. Svedok v trestnom konaní. Praha : Eurokódex, 2011, s. 90 a nasl.).

Toto konštatovanie je logické a vychádza zo zásady, že nikto nemôže byť svedkom vo svojej vlastnej trestnej veci. Vlastnou trestnou vecou sa tu rozumie spáchanie trestného činu páchatel'om, pričom je bez významu, či orgány činné v trestnom konaní majú vedomosť o tejto trestnej činnosti a o jej páchatel'ovi, teda či je im páchatel' známy alebo neznámy, prípadne či už aspoň vedú trestné stíhanie vo veci trestnej činnosti páchatel'a, resp. o nej zatiaľ žiadne informácie nemajú. Dôsledkom tejto zásady je potom aj to, že výpoveď osoby, ktorá napriek tomu, že je sama páchatel'om trestného činu, bola orgánom činným v trestnom konaní vypočutá na zápisnicu o výsluchu svedka (a je bez významu, či sa tak stalo preto, že orgán činný v trestnom konaní chcel, aby sa takáto osoba usvedčila zo spáchania trestného činu svedeckou výpoveďou, resp. vôbec nemal vedomosť, že by mohlo ísť o podozrivú osobu), je v ďalšom konaní (a to tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom) absolútne nepoužiteľná a nemala by sa ani nachádzať vo vyšetrovacom spise (k uvedenému pozri primerane aj judikatúru, napríklad uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Tz 27/2004).

Napokon, aj z hľadiska procesného je neprijateľné, aby jedna a tá istá osoba mala v jednom a tom istom konaní dve odlišné procesné postavenia, a to najskôr procesné postavenie svedka a neskôr aj procesné postavenie obvineného. Ak teda je najskôr určitá osoba vypočutá ako svedok a neskôr je tejto osobe vznesené obvinenie, nie je možné takúto osobu ďalej považovať za svedka (a to ani do minulosti, t. j. vychádza sa z toho, že takáto osoba nikdy nebola svedkom, a to ani vtedy, keď vypovedala na zápisnicu o výpovedi svedka), a ako už bolo uvedené, jej výpoveď, ktorú urobila v procesnom postavení svedka, nie je možné v ďalšom konaní použiť (takáto výpoveď je absolútne neúčinným dôkazom).

Z uvedeného vyplýva, že fyzická osoba sa nestáva svedkom len preto, že ju orgán činný v trestnom konaní vypočuje na zápisnicu o výsluchu svedka a poučí o právach a povinnostiach svedka. Výsluch svedka je len procesný inštitút (dôkazný prostriedok) upravený Trestným poriadkom, no pojem „svedok“ má svoj vlastný autonómny hmotnoprávny význam. Alebo povedané inak, z hľadiska hmotnoprávneho nemožno nikdy páchatel'a trestného činu považovať za svedka vo svojej vlastnej trestnej veci, a to ani vtedy nie, ak bol vypočutý orgánom činným v trestnom konaní na zápisnicu o výpovedi svedka.

Napriek tomu, že podozrivá osoba má právo odoprieť výpoveď, ak by si mohla privodiť trestné stíhanie, je nevyhnutné odmietnuť také praktiky polície, keď evidentne podozrivú osobu núti vypovedať v procesnom postavení svedka s tým, že poučenie svedka uvedené v štandardnej zápisnici o výpovedi svedka je také dlhé a neprehľadné, že takmer vylučuje možnosť, aby takáto podozrivá osoba (neznalá trestného práva) vedela zhodnotiť, či to, čo vypovie, jej môže, alebo nemôže privodiť trestné stíhanie. Poučenie svedka o možnosti odoprieť výpoveď tak často zanikne pri ostatných dlhých ďalších poučeniach svedka. Je v zásade vždy neprijateľné (nepripustné) vypočúvať podozrivé osoby (pre políciu evidentne podozrivé osoby) v procesnom postavení svedka, a to za každých okolností, pričom nie je rozhodujúci obsah podaných informácií.

Európsky súd pre ľudské práva (vo veci Saunders proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z roku 1996) k porušeniu práva neprispieť k vlastnému obvineniu uviedol, že nie je rozhodujúce, či orgány činné v trestnom konaní na základe nedovoleného donútenia získali informácie, ktoré skutočne na prvý pohľad prispievajú k obvineniu alebo usvedčeniu obvineného. Svedectvo získané pod donútením, ktoré sa na prvý pohľad nezdá byť obviňujúce, ako môžu byť rôzne vysvetlenia alebo obyčajné informácie týkajúce sa skutkových otázok, môžu byť totiž neskôr použité v trestnom konaní na podporu obžaloby, resp. za účelom spochybnenia iných vyjadrení obžalovaného alebo dôkazov, ktoré predložil počas procesu, alebo podkopania jeho dôveryhodnosti. To, že svedecká výpoveď osoby, ktorá bola neskôr obvinená, je nepoužiteľná v ďalšom priebehu konania, a to aj pre samotné obvinenie, možno vyvodiť aj z iných rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Zaichenko proti Rusku, rozsudok z 2010). Ten uviedol, že problém z hľadiska donútenia k výpovedi môže nastať aj vtedy, ak to, čo dotknutá osoba vypovedala, nie je na prvý pohľad sebaobviňujúci výrok, ak čokoľvek, čo uvedie, jej následne môže byť predložené s cieľom spochybníť jej dôveryhodnosť.

Skutočnosť, že osoby, ktoré sú pre políciu evidentne podozrivé, sa v žiadnom prípade nemajú vypočúvať ako svedkovia, a to aj napriek tomu, že majú právo odoprieť výpoveď, ak by si tak mohli spôsobiť nebezpečenstvo trestného stíhania, uznávala aj staršia trestnoprávna literatúra (napríklad W., V. Dokazovanie v československom trestnom procese. In Obzor. 1984).

Krajský súd uzatvára, že postup polície, ktorá fakticky predviedla J. L. na výsluch svedka, hoci bol vo veci zjavne podozrivou osobou, bol neakceptovateľný a samotný výsluch J. L. vykonaný dňa 10.06.2019 v procesnom postavení svedka je nutné označiť za absolútne nezákonný dôkaz. K tomuto záveru napokon došiel aj prokurátor ešte v prípravnom konaní, keď správne nariadil vyňať zo spisového materiálu tento nezákonný procesný úkon.

Na rozdiel od prokurátora a súdu prvého stupňa je však krajský súd názoru, že postihnutý nezákonnosťou je aj následný výsluch J. L. vykonaný už v procesnom postavení obvineného.

V tomto smere je nutné zdôrazniť, že J. L. sa fakticky od dňa 10.06.2016 od 14.00 h nachádzal kontinuálne v dispozícii polície (v postavení, ktoré bolo obdobné zadržaniu), pričom s ním boli vykonávané procesné úkony ako so zjavne zadržaným podozrivým a nie so svedkom (doručenie predvolania na výsluch osobne policajtmí, dostavenie sa na výsluch na políciu v sprievode policajtov aj so svojim motorovým vozidlom, na ktoré už bol vydaný príkaz na prehliadku, zrealizovanie výsluchu) s tým, že až následne mu bolo vznesené obvinenie a doručené predvolanie na výsluch v procesnom postavení obvineného, ktorý sa mal uskutočniť dňa 10.06.2016 o 22.30h.

Výsluch J. L. v procesnom postavení obvineného začal dňa 10.06.2016 o 22.45 h a skončil dňa 11.06.2016 o 01.45 h. Následne bola ešte v prítomnosti J. L. zrealizovaná domová prehliadka a to dňa 11.06.2016 o 02.15h, ktorá sa skončila dňa 11.06.2016 o 03.15h. Príkazom na vykonanie domovej prehliadky polícia disponovala od dňa 10.06.2016.

Z uvedeného vyplýva, že J. L. sa kontinuálne nachádzal v dispozícii polície (faktickom zadržaní) od dňa 10.06.2016 od 14.00 h do dňa 11.06.2016 do 03.15h, t. j. viac ako 13 hodín a boli s ním realizované viaceré procesné úkony.

Polícia po vznesení obvinenia nemala žiadny dôvod na to, aby výsluch už obvineného J. L. vykonala ihneď po jeho obvinení a to v nočných hodinách a v situácii, keď sa J. L. nachádzal na polícii, v čase, kedy mal jeho výsluch začať, už viac ako 8 hodín.

V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti, že podľa § 55 ods. 2 Tr. por. vykonávajú úkony orgány činné v trestnom konaní a súd zásadne v čase medzi 07.00h a 20.00h a v úradných miestnostiach. V odôvodnených prípadoch môžu byť úkony vykonané aj mimo úradných miestností a mimo uvedeného času.

Odvolací súd opakuje, že žiadne relevantné dôvody na nočný výsluch fakticky zadržanej a unavenej osoby (viac ako osem hodín na polícii, kde sa neustále vykonávali procesné úkony s J. L. celkom určite spôsobili únavu obvineného) neexistovali. Polícia tu využila situáciu, že J. L. s ňou zatiaľ spolupracoval a vyvinula tlak na neho, aby súhlasil s nočným výsluchom obvineného, kde predpokladala priznanie sa obvineného, pričom si nemohla byť istá, či by pri dodržaní ustanovenia § 55 ods. 2 Tr. por., t. j. odkladu výsluchu, spolupracoval s políciou aj naďalej.

Z celého kontextu vyššie popísaných krokov polície možno uzatvoriť, že nočný výsluch obvineného J. L. konaný zo dňa 10.06.2016 na deň 11.06.2016 bol vykonaný v rozpore so zákonom, nakoľko nielen že bezdôvodne nerešpektoval ustanovenie § 55 ods. 2 Tr. por., ale hlavne bol vykonaný za vytvorenia takých podmienok, keď J. L., ako osoba neznalá práva, bol v čase výsluchu „v rukách“ polície viac ako osem hodín (musel byť unavený, pod stresom a pre svoju neznalosť práva tu bola určite aj jeho neschopnosť posúdiť meniace sa procesné postavenia v ktorých vystupoval v priebehu niekoľkých hodín na polícii), išlo o opakované vypočúvanie tej istej osoby v dvoch procesných postaveniach, pričom fakticky bol presvedčený („dotlačený“) políciou k tomu, aby pristúpil na svoj nočný výsluch, aby sa tak čo možno najrýchlejšie zachytilo jeho priznanie k spáchanému trestnému činu.

Podľa názoru krajského súdu všetky tieto skutočnosti je nutné vyhodnotiť tak, že išlo zo strany polície o nezákonné donútenie podozrivej osoby vykonať svoju výpoveď za zámerne tak vytvorených podmienok, aby osoba nezná práva a procesných postupov polície konala podľa želaní, či požiadaviek polície. Takto vykonaný výsluch obvineného je preto nutné označiť za dôkaz v zmysle § 119 ods. 4 Tr. por., t. j. za dôkaz absolútne nepoužiteľný v konaní pred súdom, na ktorom nemôže byť založený výrok o vine obžalovaného zo spáchania žalovaného trestného činu.

Na strane druhej však odvolací súd považuje za zákonné tie dôkazy, ktoré boli políciou získané prostredníctvom žiadosti o vydanie vecí (mobilné telefóny), či prostredníctvom prehliadky motorového vozidla obžalovaného. Rovnako tak v súlade so zákonom bolo vykonanie domovej prehliadky nehnuteľnosti, ktorú obžalovaný užíval. Vo vzťahu k týmto inštitútom je nutné zdôrazniť, že sa nimi hľadali a zaisťovali dôkazy, ktoré existovali, respektíve mohli existovať nezávisle na vôli obžalovaného (mobilný telefón, či listinné dôkazy zaistené pri prehliadke motorového vozidla) a boli realizované, respektíve by boli zrealizované bez ohľadu na to, aké procesné postavenie mal v čase ich vykonania J. L.. Polícia chcela zaistiť mobilné telefóny obžalovaného (kvôli ich obsahu) ako aj prípadné listinné dôkazy, ktoré by mohli byť v dispozícii obžalovaného a ktoré by obžalovaného mohli spájať s podozrením zo spáchania trestnej činnosti, v ktorej bolo začaté trestné stíhanie vo veci. Na ich získanie využila štandardné procesné nástroje ako je vydanie vecí a prehliadky motorového vozidla a obydlia obžalovaného.

Skutočnosť, že polícia realizovala procesné úkony na podklade uvedených inštitútov a zároveň aj procesné úkony s J. L. neznamena, že by sa nezákonnosť procesných úkonov (výsluchov) realizovaných vo vzťahu k J. L. mala automaticky týkať aj dôkazov získaných na podklade vydania vecí, či vykonania prehliadky motorového vozidla obžalovaného, nakoľko išlo o samostatné procesné úkony, ktorých hodnotenie, z hľadiska zákonnosti, je nutné vykonať samostatne. V stave podozrenia vo vzťahu k J. L., ktorý tu zjavne bol už od 09.06.2016 bolo logickým, predvídateľným a zákonným, ak polícia chcela zabezpečiť vo veci aj iné dôkazy, než bola výpoveď samotného obžalovaného a to na podklade procesných inštitútov na to určených Trestným poriadkom. Súbežné využitie rôznych dôkazných prostriedkov (§ 119 ods. 2 Tr. por.) v tom istom čase, ktoré sú zamerané na získanie odlišných dôkazov (na strane jednej obsahu výpovede, na strane druhej vecných dôkazov, ktoré existujú alebo by mohli existovať nezávisle od obžalovaného) neznamena, že prípadná nezákonnosť zistená pri využívaní jedného dôkazného prostriedku sa automaticky prenáša aj na iné dôkazné prostriedky, pri ktorých k žiadnej nezákonnosti nedošlo. Vzhľadom na pomerne silné podozrenie voči obžalovanému J. L. bolo preto logickým, že orgány činné v trestnom konaní a sudca pre prípravné konanie vydali príkazy na prehliadku motorového vozidla, či domovú prehliadku, nakoľko takto by v danom čase postupoval každý nestranné (objektívne) konajúci orgán činný v trestnom konaní, či sudca pre prípravné konanie.

Pokiaľ ide o vydanie vecí (mobilných telefónov) a ich následného znaleckého skúmania, tak polícia tieto telefóny vyžiadala od J. L. na základe písomnej žiadosti o vydanie vecí, ktoré obsahovalo všetky nevyhnutné poučenia v zmysle ustanovení Trestného poriadku, pričom J. L. tieto mobilné telefóny aj následne dobrovoľne polícii vydal. Pokiaľ obhajoba namietala, že vo veci bol vydaný príkaz podľa § 90 Tr. por., podľa ktorého však polícia nepostupovala, tak v takomto postupe nevidí krajský súd žiadne porušenie zákona.

V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2To/9/2014 zo dňa 26.11.2014, v ktorom najvyšší súd zdôraznil, že pri znaleckom skúmaní zaistených mobilných telefónov nie je potrebný príkaz na uchovanie a vydanie počítačových údajov podľa § 90 Tr. por. Najvyšší súd skonštatoval, že vydanie a odňatie vecí (uvedené sa rovnako týka aj napríklad domovej prehliadky, či prehliadky iných priestorov a pozemkov) je tradičný trestnoprocesný inštitút, ktorý nie je potrebné pri vydaní, či odňatí mobilného telefónu dopĺňať príkazom na vydanie počítačových údajov, nakoľko po vydaní vecí je už zákonne súladným spôsobom zabezpečený aj príslušný údaj. Príkaz podľa § 90 Tr. por. prichádza do úvahy spravidla v prípadoch, keď údaje uložené prostredníctvom počítačového systému, ktoré je nutné napríklad skopírovať, znemožniť k nim prístup, či odstrániť z počítačového systému má v držbe alebo pod kontrolou osoba (vrátane poskytovateľa služieb), u ktorej nie je potrebné žiadať o vydanie alebo odňatie samotného počítaču.

Skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní disponovali aj príkazom podľa § 90 Tr. por., avšak mobilné telefóny sa napokon rozhodli zaistiť prostredníctvom vydania vecí je preto konanie súladné s ustanoveniami Trestného poriadku, pretože tie neurčujú presné poradie jednotlivých inštitútov prostredníctvom ktorých je možné zaisťovať a následne aj získavať údaje nachádzajúce sa v mobilnom telefóne.

Rovnako tak krajský súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Tdo/7/2017 zo dňa 23.03.2017, z ktorého možno vyvodiť, že v prípadoch, v ktorých získali orgány činné v trestnom konaní mobilné telefóny procesnou činnosťou v zmysle ustanovení Trestného poriadku, t. j. napríklad prostredníctvom domovej prehliadky, prehliadky iných priestorov, obhliadky miesta činu, či

prostredníctvom vydania (odňatia) veci, nie je nutné na znalecké skúmanie ich obsahu vyžadovať ani príkaz súdu v zmysle § 116 Tr. por. V takýchto prípadoch orgány činné v trestnom konaní fakticky disponujú nielen samotným mobilným telefónom, ale aj jeho obsahom. Obsah mobilného telefónu (napríklad údaje o volaných číslach, zoznam mien a ich telefónnych čísel, obsah SMS správ a podobne) je totiž neoddeliteľnou súčasťou mobilného telefónu. Práve obsah mobilného telefónu (nie mobilný telefón samotný) je pritom dôvodom prečo bol orgánmi činnými v trestnom konaní zaisťovaný. Obsah mobilného telefónu sa pritom zaisťuje tak, že sa zaisťujú samotný mobilný telefón. Vydanie veci (či napríklad domová prehliadka, či prehliadka iných priestorov) pritom neslúži iba na zaistenie nosiča informácií, ale aj (alebo hlavne) na zaistenie samotných informácií, ktoré nosič obsahuje. Ak teda možno prostredníctvom vydania veci (či domovej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov) zaisťovať nielen nosič informácií, ale aj informácie, ktoré obsahuje, je nutné logicky pripustiť, že potom tieto informácie môže dať orgán činný v trestnom konaní aj znalecky skúmať a to bez toho, aby disponoval príkazom podľa § 116 Tr. por., nakoľko toto skúmanie je plne pokryté vydaním veci, či napríklad príkazom súdu na realizovanie domovej prehliadky.

Krajský súd uzatvára, že mobilné telefóny využívané J. L. boli ako dôkazy zabezpečené políciou v súlade so zákonom a v súlade so zákonom bolo aj ich následné znalecké skúmanie.

V súlade so zákonom postupovala polícia aj pri prehliadke motorového vozidla obžalovaného a jeho obydli, nakoľko na obidva tieto procesné úkony boli vydané príkazy oprávnenými orgánmi a aj ich vykonanie bolo v medziach ustanovení Trestného poriadku.

Pokiaľ obhajoba namietala v priebehu trestného konania prehliadku motorového vozidla, pretože pri jej výkone bol obžalovaný poučený aj podľa § 106 Tr. por., tak poučenie podľa tohto ustanovenia je štandardným poučením, ktoré musí obsahovať výkon každej prehliadky a to vrátane predchádzajúcej výzvy na vydanie hľadanej veci. Nejde tu preto o porušenie zákazu sebaobvinenia, ale len o zákonné upozornenie, že ak osoba neumožní výkon prehliadky, je možné prekonať odpor takejto osoby. Napokon aj v rámci zákazu sebaobvinenia je možné najskôr podozrivú, či obvinenú osobu vyzvať, aby predložila určité veci a ak to neurobí je možné ich získať prostredníctvom odňatia veci, či osobnej, prípadne aj domovej prehliadky. Takýto postup nie je v rozpore so zákonom.

Napriek tomu, že výsluch J. L. vykonaný dňa 10.06.2016 v procesnom postavení obvineného nie je možné, pre jeho nezákonnosť, využiť na ustálenie skutkového stavu veci a jeho páchatela, je možné nepochybne (s rozumnou istotou) dospieť k záveru, že skutok uvedený vo výrokovvej časti tohto rozsudku sa stal a spáchal ho obžalovaný J. L.. Tento záver možno bezpochyby vyvodiť na základe nasledujúcich dôkazov:

a) zo správy o výsledku interného šetrenia Tatra banky a.s. (č. I. 351 a nasl.) vyplýva, že k neoprávnenému prístupovaniu k údajom konkrétneho klienta došlo dňa 01.06.2016 v čase medzi 19.30h do 20.00h z pracoviska na pobočke OC Danubia v Bratislave. Obžalovaný J. L. pracoval v čase spáchania skutku v Tatra banke a.s., jeho pracovná pozícia bola business poradca, pričom prácu vykonával práve v OC Danubia v Bratislave. Mal pridelené prístupové práva do systémov banky, pričom tieto prístupové práva mu umožňovali prístup k údajom všetkých klientov banky a k ich produktom (a to aj k tým údajom klientov banky, ktoré nemali žiadny súvis s jeho pracovnou činnosťou) s výnimkou produktov privátneho bankovníctva. Informácie o čítaní údajov jednotlivými používateľmi obsahuje tzv. „audit log“, ktorý je súčasťou databázy GATE (ide o pobočkovú obslužnú aplikáciu). Z logov je možné zistiť informáciu o tom kto, kedy ako a z akého miesta čítal konkrétnu informáciu alebo realizoval konkrétnu zmenu na konkrétnom klientovi alebo jeho produkte. Na základe týchto informácií je možné dodatočne posúdiť aktivity konkrétneho zamestnanca a v porovnaní s jeho pracovnou náplňou je možné vyhodnotiť, či dané aktivity boli oprávnené alebo nie.

b) z vyššie uvedených šetrení Tatra banky a.s. vyplynulo, že to bol práve zamestnanec banky J. L., ktorý sa dňa 01.06.2016 v čase od 19.42h do 19.50h prihlásil na svojom pracovisku a vyhľadal v bankovom informačnom systéme GATE klienta podľa mena „robert kalinak“ a postupne si zobrazoval jeho účty a vybrané detaily pohybov na účtoch. Okrem tohto klienta boli podobné aktivity zrealizované aj na subjekty „jF“. Tieto skutočnosti vyplývajú aj z výstupu z informačného systému Tatra banky a.s. o údajoch, ktorými pristupovala konkrétna osoba do systému (č. I. 8 a nasl.). J. L. pritom nemal uvedených klientov vo svojej správe a v zmysle interných pravidiel banky a z hľadiska svojej pracovnej činnosti nebol oprávnený

vstupovať na tieto účty, prehliadať ich, respektíve robiť si z nich fotografie, či vytlačiť si ich do papierovej podoby.

c) z výstupu dochádzkového systému Tatra banky a.s. (č.l. 10 a nasl.) možno vyvodiť, že J. L. sa dňa 01.06.2016 nachádzal na pracovisku OC Danubia v Bratislave od 12.30h do 20.00h. V čase neoprávneného prístupu do informačného systému banky bol teda na pracovisku a to v mieste, z ktorého došlo k neoprávnenému prístupu do informačného systému banky.

Vyššie uvedené skutkové okolnosti možno zistiť aj z výsluchu svedka W.. B. W., ktorý vypovedal v mene banky a potvrdil, že k prihláseniu do informačného systému G. banky a.s. došlo z počítača prideleného J. L. a za použitia prihlasovacích údajov J. L. a to v mieste OC Danubia v Bratislave a v čase, keď bol J. L. na pracovisku.

d) zo zápisnice o vykonaní prehliadky motorového vozidla (č. l. 261 až 276), ktorého vlastníkom a užívateľom bol J. L. vykonanej dňa 10.06.2016 vyplýva, že obžalovaný dobrovoľne vydal, okrem iného, aj písomnosti o finančných prevodoch na účte V.. L. N.. Išlo o vytlačené fotografie kreditných pohybov na bankovom účte, ktorého majiteľom bol V.. L. N. s tým, že išlo o sumy 140.000 eur, 50.000 eur a 70.000 eur, pričom platiteľom bola spoločnosť B.A.K. a.s. a popis transakcie bol vrátenie pôžičky. Taktiež písomnosti obsahovali vytlačené fotografie celkového zobrazenia bankového účtu V.. L. N. zobrazeného na počítači.

e) podľa pracovnej zmluvy (č. l. 13 a nasl.) nastúpil J. L. do Tatra banky a.s. dňa 06.03.2013 na pozíciu servisný poradca. S účinnosťou od 01.06.2013 bola podpísaná dohoda o zmene pracovnej zmluvy, kde došlo k zmene pracovného zaradenia na finančného poradcu. Odo dňa 01.07.2014 pôsobil ako business poradca. J. L. pri nástupe do zamestnania podpísal dokumenty týkajúce sa ochrany bankového tajomstva, ochrany osobných údajov a bezpečnostných pravidiel a to najmä poučenie o povinnostiach oprávnenej osoby podľa zákona o ochrane osobných údajov, či poučenie zamestnanca Tatra banky a.s. o ochrane bankového tajomstva. Absolvoval aj školenia týkajúce sa bankových informácií a bankového tajomstva.

Už v pracovnej zmluve, ktorú obžalovaný podpísal pri svojom nástupe do práce sa uvádza (bod 9 pracovnej zmluvy), že zamestnanec vyhlasuje, že bol poučený o povinnosti ochrany bankového tajomstva, ochrany osobných údajov a ochrany obchodného tajomstva a zaväzuje sa ich dodržiavať. Ďalej sa v pracovnej zmluve výslovne konštatuje, že zamestnanec berie na vedomie, že porušenie bankového tajomstva, vrátane neoprávneného pozerania účtov a produktov klientov, je závažným porušením pracovnej disciplíny, pre ktorú môže zamestnávateľ okamžite skončiť pracovný pomer. Osobitne obžalovaný podpísal poučenie o povinnostiach oprávnenej osoby o ochrane osobných údajov a o ochrane bankového tajomstva. V naposledy uvedenom poučení je zdôraznené (bod 6 poučenia), že vstupovať do informačných systémov banky a získavať informácie o klientovi nad rámec plnenia zadanej pracovnej úlohy je zakázané, pričom porušenie tejto povinnosti môže zakladať aj znaky trestného činu podľa § 264 Tr. zák. (bod 7 poučenia). J. L. podpísal aj písomné poučenie o mlčanlivosti, ktoré obsahovalo aj poučenie podľa § 91 a nasl. o bankách.

Z údajov z Tatra banky a.s. (trestné oznámenie na č. l. 1 a nasl.) možno vyvodiť, že obžalovaný bol v čase spáchania skutku vo výpovednej lehote s tým, že výpovedná mala skončiť dňa 30.06.2016. J. L. požiadal o skončenie pracovného pomeru sám a to ešte pred tým ako došlo k spáchaniu stíhaného skutku. Skutočnosť, že obžalovaný J. L. ukončil svoj pracovný pomer s Tatra bankou a.s. sám a v júni roku 2016 (v čase spáchania skutku) pracoval ako asistent poslanca NR SR možno vyvodiť aj z údajov, ktoré poskytol polícii pri výsluchu obvineného dňa 12.09.2016. V tomto smere vypovedal aj svedok W.. B. W., ktorý uviedol, že J. L. skončil v banke na vlastnú žiadosť, pričom pred ukončením pracovného vzťahu bolo s obžalovaným dňa 24.05.2016 podpísané písomné poučenie o mlčanlivosti týkajúce sa ochrany osobných údajov, bankového tajomstva ako aj prípadných trestnoprávných následkov. Táto skutočnosť vyplýva aj z listiny nazvanej poučenie mlčanlivosti, ktorú podpísal obžalovaný dňa 24.05.2016 (č. l. 142).

f) z emailovej komunikácie (č. l. 174) uskutočnenej medzi tlačovým odborom Ministerstva vnútra SR a P. W., redaktorkou časopisu G., možno zistiť, že dňa 10.06.2016 sa redaktorka obrátila na tlačový odbor s otázkami na vzťah minister vnútra (v tom čase V.. L. N.) a Z., pričom v prvej otázke sa redaktorka výslovne pýtala ministra, či od spoločnosti B.A.K. a.s. dostal splátky pôžičiek s tým, že malo ísť o sumy 50.000

a 70.000 eur v decembri roku 2014 a sumu 140.000 eur z 3. mája. Predmetná redaktorka časopisu G. sa teda len niekoľko dní po spáchaní skutku pýtala vtedajšieho ministra vnútra presne na tri kreditné transakcie, ktoré mali konkrétne vymedzenú výšku a úplne sa zhodovali s vytlačenými kreditnými transakciami, ktoré boli v papierovej podobe nájdené v rovnaký deň (10.06.2016) u obžalovaného pri prehliadke jeho motorového vozidla.

Svedkyňa P. W. vypovedala, že téme prepojenia ministra V.. N. a pána Z. sa venovali v G. pričom dňa 07.06.2016 ju kontaktovala osoba, s ktorou už predtým viackrát komunikovala ohľadom nejakých informácií s možnosťou stretnutia, následne sa stretla s inou osobou, obdržala dokumenty, teda informácie, z ktorých vyplývali informácie o možných prevodoch medzi ministrom vnútra a firmami pána Z.. Pokiaľ ide o informácie, ktoré uviedla v emaille tlačovému odboru, tak vychádzala z informácií, ktoré získala v predošlých dňoch a chcela si ich overiť takouto formou u ministra vnútra.

Z odborného vyjadrenia ohľadne skúmania mobilných telefónov využívaných J. L. (č. I. 193 a nasl.) vyplýva, že J. L. telefonicky komunikoval so P. W. dňa 09.06.2016 ako aj s V. L.. V mobilnom telefóne J. L. sa pritom nachádzali aj fotografie počítača s vyobrazením bankového účtu V. B., t. j. bankového účtu osoby, ktorej účet sa prehliadal v rovnakom čase a na rovnakom mieste, za použitia rovnakých prístupových hesiel a z rovnakého počítača ako sa prehliadal bankový účet V.. L. N..

g) z listu J. L. (č. I. 147) vyplýva, že podozrivé obchodné transakcie na osobných účtoch L. N. a V. B. nahlásil v Tatra banke a.s. až dňa 14.06.2016, t. j. až po dokonaní trestného činu, teda až potom ako získané informácie dal do dispozície redaktorky časopisu a až po ich zverejnení.

Krajský súd uzatvára, že z vyššie uvedených dôkazov a z nich vyplývajúcich skutočností možno dospieť k nepochybnému skutkovému záveru, že k neoprávnenému prezretiu pohybov na bankovom účte V.. L. N., ktorý bol vedený v Tatra banke a.s. došlo dňa 01.06.2016 v čase medzi 19.40h až 19.49h v priestoroch pobočky Tatra banky a.s. v OC Danubia v Bratislave. V danom čase a na danom mieste sa vtedy nachádzal aj J. L., ktorý bol v práci ako zamestnanec banky, pričom k prezretiu pohybov na uvedenom bankovom účte došlo prihlásením sa do bankového informačného systému GATE a došlo k vyhľadávaniu klienta podľa mena „robert kalinak“ a postupne došlo k zobrazovaniu jeho účtu a vybraných detailov pohybov na účte. K prihláseniu do informačného systému G. banky a.s. došlo pritom z počítača J. L. a za použitia prihlasovacích údajov J. L..

Pri následnej prehliadke motorového vozidla obžalovaný dobrovoľne vydal vytlačené fotografie znázorňujúce pohyby na bankovom účte V.. L. N. a fotografie o pohybe na bankovom účte V. B., ktorého bankový účet bol prezeraný z rovnakých prihlasovacích údajov a z rovnakého miesta a v rovnakom čase ako bankový účet L. N., boli nájdené v mobilnom telefóne J. L.. Z údajov získaných z mobilného telefónu J. L. možno tiež zistiť, že komunikoval s V. L., poslancom NR SR, ktorý bol jeho nový zamestnávateľ ako aj s redaktorkou časopisu G. P. W., ktorá bezprostredne potom disponovala s údajmi získanými z pohybov na bankovom účte L. N. (sumy XXX.XXX, 50.000 a 70.000 euro zaslané od spoločnosti B.A.K.), ktoré využila pri formulovaní otázok na vtedajšieho ministra vnútra.

Všetky tieto dôkazy umožňujú urobiť iba jediný logický záver, že to bol práve a len obžalovaný, ktorý využil, či skôr zneužil skutočnosť, že bol zamestnanec Tatra banky a.s. a bez akéhokoľvek pracovného dôvodu získal neoprávnene informácie týkajúce sa pohybov na bankovom účte V.. L. N. s tým, že následne tieto údaje odfotil ako aj vytlačil na papier a poskytol ich redaktorky časopisu G. na zverejnenie. Významným v tomto smere je aj zistenie, že v čase tohto svojho konania už bol J. L. vo výpovednej dobe, pričom výpoveď podal on s tým, že už zároveň pôsobil ako asistent opozičného poslanca NR SR V. L.. J. L. konal s politickým motívom vyhovieť svojmu novému zamestnávateľovi a získať informácie proti vtedajšiemu ministrovi vnútra, pričom v čase svojho protiprávneho konania vedel, že mu nehrozí žiadna pracovnoprávna sankcia za jeho konanie (nešlo z hľadiska pracovnoprávneho o konanie rizikové pre obžalovaného), nakoľko už bol vo výpovednej dobe a mal aj iný pracovný pomer u poslanca NR SR.

Vzhľadom k uvedenému je absolútne vylúčená taká skutková verzia, ktorá by vychádzala z toho, že niekto zneužil prihlasovacie údaje J. L. ako aj počítač, ktorý používal v práci a v čase jeho prítomnosti na pracovisku by práve z jeho počítača a cez jeho prihlasovacie údaje neoprávnene vnikol do bankového informačného systému GATE, následne si vyhotovil fotografie v počítači zobrazených pohybov bankových účtov a tieto fotografie by následne vložil do mobilného telefónu J. L. (fotografie

pohybov na bankovom účte V. B.) a vytlačené fotografie pohybov na bankovom účte L. N. by následne „podstrčil“ J. L. do jeho motorového vozidla, ktorý by ich však potom pri prehliadke motorového vozidla vydal už dobrovoľne polícii. Vo svetle vyššie uvedených dôkazov a pri ich logickom vyhodnotení a uvažovaní je nutné takúto skutkovú verziu odmietnuť ako absurdnú.

Krajský súd sa stotožňuje s odvolaním obžalovaného v tom, že skutok uvedený v obžalobe ako aj v napadnutom rozsudku bol nedostatočne vymedzený, nakoľko z neho nie je zrejmé aké údaje klienta banky V. L. N. boli prezerané. Ide pritom o podstatnú skutkovú okolnosť, pretože až prostredníctvom nej možno spoľahlivo zistiť, či ide skutočne o údaje, ktoré by bolo možné podradiť po pojem bankové tajomstvo, ktoré je chránené skutkovou podstatou žalovaného trestného činu. Vzhľadom k tomu, že starostlivosť o popis skutku náleží hlavne prokurátorovi ako nositeľovi dôkazného bremena, je prekvapivým, že na tieto námietky obhajoby nijako nereagoval a nenavrhol doplnenie, či preformulovanie tzv. skutkovej vety. Na strane druhej je nutné uviesť, že tu nejde o podstatné (zásadné) pochybenie, nakoľko z vykonaných dôkazov ako aj odôvodnenia obžaloby, či napadnutého rozsudku, respektíve aj odvolania obžalovaného je dostatočne zrejmé, že týmito údajmi, ktoré predstavujú predmet bankového tajomstva boli platby na účte V. L. N. vo výške 140.000, 50.000 a 70.000 euro, ktoré boli zaslané spoločnosťou B.A.K. a.s. a zaznamenané v pohyboch na danom bankovom účte.

Odvolací súd preto zrušil výrok o vine a sám napravil toto formálne pochybenie tak, že skutok doplnil o tieto údaje tvoriace predmet bankového tajomstva, ktoré jednoznačne vyplývali z vykonaného dokazovania a museli byť obžalovanému zrejmé, pričom do skutkovej vety zahrnul aj to, že obžalovaný v čase spáchania skutku vykonával aj pracovnú pozíciu asistenta opozičného poslanca NR SR, čo naznačuje politický motív jeho konania ako aj to, že tieto údaje tvoriace predmet bankového tajomstva boli poskytnuté redaktorke časopisu G., t. j. nepovolanej osobe.

Tieto zmeny skutkovej vety je nutné označiť len za spresňovanie skutku, za jeho podrobnejšie vymedzenie (popísanie), nejde preto o zásadné zmeny skutkovej vety, ktoré by narušali totožnosť skutku, respektíve toto spresňovanie skutku možno vykonať aj na podklade odvolania obžalovaného, pretože nejde o zmenu v neprospech obžalovaného.

V tomto smere možno poukázať aj na odbornú literatúru (z hľadiska komparatívneho výkladu práva možno poukázať napríklad na O., P. a kol.: Trestní řád I, II, III, 7 vydání, C.H.Beck, 2013, s. 3089), ktorá uvádza, že zákaz reformationis in peius (zákaz zmeny k horšiemu) nie je možné chápať tak, že by v prípade rozhodovania z podnetu odvolania podaného výlučne v prospech obžalovaného uvedený zákaz bránil tomu, aby bol popis rozhodných skutkových zistení vo výroku o vine v napadnutom rozsudku doplnený o skutkové okolnosti charakterizujúce určité znaky skutkovej podstaty trestného činu, zo spáchania ktorého bol obžalovaný uznaný za vinného a to o okolnosti, ktoré doposiaľ neboli v tzv. skutkovej vete výroku o vine dostatočne vyjadrené, pokiaľ sú obsiahnuté aspoň v odôvodnení napadnutého rozsudku, respektíve je zrejmé, že ich súd vzal za preukázané a vychádzal z nich. Takéto doplnenie rozhodných skutkových okolností totiž samo osebe nijako nezhoršuje postavenie obžalovaného, pokiaľ sa tým nemení rozsah ani závažnosť trestnej činnosti, nesprísňuje sa právna kvalifikácia a ani uložený trest, či nezvyšuje sa rozsah spôsobenej škody. Alebo povedané inak, pokiaľ použitá právna kvalifikácia prichádza do úvahy, avšak popis skutkových okolností, ktoré ju odôvodňujú, nie je dostatočne výstižný a presný, nič nebráni v jeho doplnení a spresnení tak, aby všetky zákonné znaky trestného činu, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, popísaný skutok náležite vyjadroval.

Skutočnosť, že súd môže po vykonaní dokazovania spresňovať skutok možno vyvodiť aj napríklad z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2To/9/2017 zo dňa 11.12.2018. V tomto smere možno poukázať aj na judikatúru (R19/1964), ktorá zdôrazňuje, že viazanosť súdu žalobným návrhom, pokiaľ ide o vymedzenie skutku, neznamená, že by súd nemal skutok v žalobnom návrhu nepresne popísaný vo výroku rozsudku spresniť tak, aby vystihoval správne stav, samozrejme za predpokladu, že sa tým podstata zažalovaného skutku nezmení.

Obžalovaný v podanom odvolaní ďalej namietal, že v jeho prípade išlo o whistleblowing a teda jeho konaniu by mala byť poskytnutá ochrana ako whistleblowerovi v zmysle práva EÚ, respektíve v zmysle Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor). Krajský súd sa s touto odvolacou námietkou nestotožňuje.

Whistleblowing sa najčastejšie definuje ako akt člena organizácie (bývalého alebo súčasného), ktorým oznamuje nelegálne, podozrivé, či nemorálne praktiky svojho zamestnávateľa osobám alebo inštitúciám, ktoré by mohli efektívne zakročiť.

Whistleblower je teda osoba, ktorá nahlási (v rámci dotknutej organizácie alebo externého orgánu) alebo zverejní (na verejnosti) informácie o protiprávnom konaní (či inej protispoločenskej činnosti), ktoré získala v súvislosti s pracovnou činnosťou a ktorá následne čelí, alebo môže čeliť, odvetným opatreniam zo strany zamestnávateľa, ktoré súvisia s jeho prácou (napríklad prepustenie z pracovného pomeru).

Takto chápe whistleblower (oznamovateľa) aj návrh Smernice Európskeho parlamentu a Rady o ochrane osôb nahlásujúcich porušenia práva Únie zo dňa 23.04.2018, na ktorý poukazuje obžalovaný vo svojom odvolaní (ďalej len návrh Smernice o whistlebloweroch), ktorý ochranu oznamovateľov rozširuje nielen na „klasických“ zamestnancov, ale aj na iné osoby, ktoré môžu byť v podobnej pozícii (napríklad samostatne zárobkovo činné osoby, pri vykonávaní svojej podnikateľskej činnosti, uchádzači o prácu), respektíve na osoby, ktoré sú v obdobnej pozícii, avšak nie je im poskytovaná odmena za vykonávanú prácu (napríklad dobrovoľníci, neplatení stážisti, konzultanti a podobne).

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že legislatívny proces ohľadne návrhu Smernice o whistlebloweroch nebol do dňa rozhodovania krajského súdu ukončený s tým, že dňa 16.04.2019 nedošlo k schváleniu návrhu Smernice o whistlebloweroch zo dňa 23.04.2018 (tak ako to uvádza obhajoba v odvolaní), ale došlo k podstatnému doplneniu a prepracovaniu tohto návrhu zo strany Európskeho parlamentu s tým, že Európsky parlament schválil v prvom čítaní Pozíciu Európskeho parlamentu zo dňa 16.04.2019, pričom Európsky parlament poveril svojho predsedu, aby postúpil pozíciu Európskeho parlamentu Rade, Komisii a národným parlamentom. Legislatívny proces ohľadne tejto smernice teda doposiaľ definitívne skončený nebol s tým, že z uznesenia Rady Európskej únie zo dňa 02.05.2019 možno zistiť, že sa navrhuje prijatie Pozície Európskeho parlamentu, t. j. prijatie podstatne prepracovaného pôvodného návrhu smernice.

Napriek uvedenému sa odvolací súd zaoberal aj návrhom tejto právnej normy, nakoľko jej zverejnenie v Úradnom vestníku EÚ je možné reálne očakávať v blízkej budúcnosti. Základnými podmienkami pre vymedzenie whistleblowera, ktoré možno vyvodiť z návrhu Smernice o whistlebloweroch ako aj vnútroštátneho práva a ktoré požíva ochrany sú:

1/ vykonávanie určitej pracovnej činnosti (respektíve napríklad činnosti vo vzájomných obchodnoprávných vzťahoch), ktorá sa vykonáva legálne (zo strany oznamovateľa), t. j. oznamovateľ tu koná v rámci svojej pôsobnosti (kompetencie) a pri tejto pracovnej činnosti sa dostane k informácii o možnej protiprávnej činnosti, či inej protispoločenskej činnosti (neetickému konaniu a podobne), ktorej sa dopustil alebo mohol dopustiť jeho zamestnávateľ (nadriadený, obchodný partner, spolukonateľ a podobne).

Skutočnosť, že tu nahlásujúca osoba musí získať informácie pri svojej pracovnej činnosti možno vyvodiť tak z návrhu Smernice o whistlebloweroch ako aj vnútroštátneho práva. V zmysle článku 2 návrhu Smernice o whistlebloweroch sa táto smernica vzťahuje na nahlásujúce osoby pracujúce v súkromnom alebo verejnom sektore, ktoré získali informácie v súvislosti s pracovnou činnosťou. Článok 4 bod 9 návrhu Smernice o whistlebloweroch definuje nahlásujúcu osobu (oznamovateľa, či whistleblowera) ako fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá nahlásuje alebo zverejňuje informácie o porušeníach získané v súvislosti so svojou pracovnou činnosťou. Podľa článku 4 bod 10 návrhu Smernice o whistlebloweroch sa pod súvislosťou s pracovnou činnosťou rozumie súčasná alebo minulá pracovná činnosť vo verejnom alebo súkromnom sektore, prostredníctvom, ktorej môžu osoby bez ohľadu na jej charakter získať informácie o porušeníach a v rámci ktorej môžu byť tieto osoby vystavené odvetným opatreniam.

Návrh Smernice o whistlebloweroch teda v celkom svojom texte zvyrazňuje, že dopadá iba na osoby, ktoré informácie získali v súvislosti so svojou pracovnou (obchodnou) činnosťou. V žiadnom prípade tu pracovnú činnosť nemožno chápať ako činnosť protiprávnu, respektíve ako činnosť, pri ktorej osoba prekračuje svoje pracovné kompetencie, aby získala nejakú informáciu. Návrh Smernice o whistlebloweroch teda počíta s tým, že oznamovateľ sa dostane k informácii vykonávaním svojej pracovnej činnosti, t. j. táto prvá fáza získania informácie nie je problematická, nakoľko oznamovateľ disponuje s obsahom informácie legálne (pod pojmom legálne sa tu má na mysli činnosť v súlade so

zákonem, či ustanoveniami pracovnej zmluvy, teda k informácii sa dostane pri bežnom výkone svojej pracovnej činnosti), v rámci svojej pracovnej činnosti a následne legálne získanú informáciu (ktorej obsah napríklad „vynesie“ zo zamestnania nelegálne) nahlási, respektíve zverejní. Vzhľadom k uvedenému až táto druhá fáza konania oznamovateľa môže byť problematická z hľadiska oznamovateľa (hrozba sankcií zo strany zamestnávateľa) a až za jeho konanie v tejto druhej fáze (napríklad „vynesenie“ informácie zo zamestnania a jej nahlásenie, či zverejnenie) môže čeliť odvetným opatreniam zo strany svojho zamestnávateľa, ktorého sa informácia týka. Až táto druhá fáza konania oznamovateľa spadá pod ochranu návrhu Smernice o whistlebloweroch, t. j. fáza, v ktorej sa oznamovateľ odváži nahlásiť informáciu o protiprávnom, či protispoločenskom konaní zamestnávateľa. Návrh Smernice o whistlebloweroch teda nepredpokladá ochranu konaniu, pri ktorom by oznamovateľ už samotnú informáciu získal mimo svoje pracovné kompetencie (teda inak ako v súvislosti so svojou pracovnou činnosťou), t. j. nechráni toho, kto informácie získal nelegálne (napríklad zneužitím svojej pracovnej činnosti a podobne). Ak sa tak stane, potom sa návrh Smernice o whistlebloweroch na takéto osoby vôbec nevťahuje (článok 2 návrhu Smernice o whistlebloweroch argumentum a contrario).

Pozícia Európskeho parlamentu k Smernici o whistlebloweroch, ktorá bola schválená dňa 16.04.2019 pritom návrh smernice doplnila aj o bod (94), v ktorom sa vyslovene zdôrazňuje zákonnosť nadobudnutia nahlásenej informácie, či získaných dokumentov. Z uvedeného bodu vyplýva, že v prípadoch, keď nahlásujúce osoby zákonne nadobudli nahlásené informácie alebo dokumenty, ktoré tieto obsahujú alebo k nim získali prístup, mali by byť oslobodené od zodpovednosti. Platí to aj v prípadoch, keď zverejnia obsah dokumentov, ku ktorým majú zákonný prístup ako aj v prípadoch, keď vyhotovia kópie takýchto dokumentov alebo ich odstránia z priestorov organizácie, v ktorej sú zamestnané v rozpore so zmluvnými alebo inými ustanoveniami, podľa ktorých sú tieto dokumenty majetkom organizácie. Nahlásujúce osoby by tiež mali byť oslobodené od zodpovednosti, keď v súvislosti s nadobudnutím relevantných informácií alebo dokumentov alebo s prístupom k nim vniká občianskoprávna, správna alebo pracovnoprávna zodpovednosť. Ak nahlásujúce osoby nadobudli alebo získali prístup k relevantným informáciám alebo dokumentom spáchaním trestného činu, ich trestná zodpovednosť by sa mala naďalej spravovať príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi.

Z uvedenej Pozície Európskeho parlamentu, ktorá doplnila návrh Smernice o whistlebloweroch je zrejmé, že táto norma poskytuje ochranu prípadom zákonného nadobudnutia informácie, či dokumentov a nevylučuje trestnoprávny postih oznamovateľov pokiaľ takúto informáciu alebo dokumenty získali trestným činom.

Zhodnú podmienku týkajúcu sa získania informácie pri pracovnej činnosti a nie mimo nej stanovuje aj vnútroštátne právo. Zákon č. 307/2014 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti, ktorý bol účinný v čase spáchania žalovaného skutku v ustanovení § 1 ods. 1 vyslovene stanovuje, že tento zákon upravuje podmienky poskytovania ochrany osobám pred neoprávneným postihom v pracovnoprávnom vzťahu v súvislosti s oznamovaním kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti, pričom podľa § 1 ods. 2 zákona sa za pracovnoprávny vzťah považuje aj štátnozamestnanecký pomer a služobný pomer. Ustanovenie § 2 ods. 1 písm. a) zákona definovalo oznamovateľa ako fyzickú osobu, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia, pričom za oznamovateľa sa považuje aj jemu blízka osoba, ak je v pracovnoprávnom vzťahu k tomu istému zamestnávateľovi. Podľa § 2 ods. 1 písm. b) zákon definoval oznámenie podávané oznamovateľom ako uvedenie skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie a ktoré môžu výraznou mierou prispieť k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo usvedčeniu jej páchatel'a. Obdobnú právnu úpravu obsahuje aj nový zákon č. 54/2019 Z.z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti, ktorý zrušil vyššie uvedenú predchádzajúcu právnu úpravu.

Oznamovateľ teda nemusí byť priamo zamestnancom, avšak je nevyhnutné, aby existoval úzky vzťah medzi oznamovateľom a zamestnávateľom, proti ktorej sa oznamovateľ svojím oznámením stavia a ktorej informáciami, či dátami disponuje. Musí existovať priama, preukázaná spojitosť medzi protiprávnou, či protispoločenskou činnosťou, ktorá je predmetom oznámenia a zamestnávateľom, ktorej je oznamovateľ členom. Vzťahom spojitosti sa má na mysli skutočnosť zodpovednosti zamestnávateľa za protiprávnu alebo protispoločenskú činnosť, ktorá je predmetom oznámenia.

Súvislosť s pracovnou činnosťou oznamovateľa tu má aj ten význam, že oznamovateľ získava informáciu práve o protiprávnom konaní, či protispoločenskom konaní svojho zamestnávateľa (obchodného partnera, ovládanej osoby a podobne). Práve preto mu následne hrozia odvetné opatrenia, nakoľko informácia sa týka práve jeho zamestnávateľa (obchodného partnera a podobne) a jej nahlásenie, či zverejnenie môže spôsobiť alebo spôsobí sankcie zo strany zamestnávateľa. Súvislosť s výkonom pracovnej činnosti preto znamená aj to, že musí ísť o informáciu, ktorá súvisí s konaním (protiprávnym, protispoločenským) zamestnávateľa.

2/ ďalšou podmienkou je hrozba, že následne whistleblowerovi za nahlásenie takéhoto konania musia hroziť odvetné opatrenia a preto je im nutné zabezpečiť ochranu. Návrh Smernice o whistlebloweroch pritom chápe odvetné opatrenia tak, že pri nich musí ísť o blízky vzťah, ktorý musí existovať medzi nahlásením a nepriaznivým zaobchádzaním, ktorému priamo alebo nepriamo čelí nahlasujúca osoba, čo je podmienkou toho, aby táto osoba mohla získať ochranu. Odvetným opatrením je pritom akékoľvek konanie alebo opomenutie, ku ktorým dochádza v súvislosti s pracovnou činnosťou a ktoré týmto osobám spôsobujú ujmu. Odvetnými opatreniami sú teda opatrenia, ktoré prijali zamestnávateľia oznamovateľov (napríklad prepustenie z práce, preradenie na menej platenú pozíciu a podobne) alebo ich zákazníci, príjemcovia služieb a podobne (napríklad bojkotovanie obchodnej činnosti).

Pokiaľ aplikujeme tieto dve základné podmienky na prípad obžalovaného J. L., potom zistíme, že nespĺňa ani jednu z nich a preto ho v žiadnom prípade nemožno označiť za whistleblowera (či oznamovateľa alebo nahlasujúcu osobu) v zmysle uvedeného návrhu Smernice o whistlebloweroch (a to ani v znení po doplnení Európskym parlamentom dňa 16.04.2019), či vnútroštátneho práva.

Z hľadiska splnenia prvej podmienky je nutné skonštatovať, že obžalovaný J. L. bol v pracovnom pomere s bankou, pričom do jeho pracovnej kompetencie nepatrila správa bankového účtu, či produktov klienta banky V. L. N.. Z vykonaného dokazovania nemožno vyvodiť ani to, že by mu bola zadaná zamestnávateľom nejaká úloha, ktorá by sa týkala predmetného bankového účtu, respektíve, že by sa na uvedený bankový účet „dostal“ náhodou pri vybavovaní inej svojej pracovnej činnosti. Z vykonaného dokazovania, ktoré bolo popísané vyššie, vyplýva, že išlo o cieľené zneužitie zamestnávateľom vydaných prihlasovacích údajov do informačného systému banky zo strany obžalovaného, ktorý v priebehu niekoľkých minút prezrel vybrané bankové účty viacerým osobám, vyhotovil fotografie zobrazenia bankového účtu ako aj vytlačil do papierovej podoby konkrétne kreditné transakcie zrealizované na bankovom účte V. L. N..

Zo strany obžalovaného preto evidentne nešlo o vykonávanie svojej pracovnej činnosti v banke (v zmysle svojich kompetencií, ktoré mu zadával zamestnávateľ), ale išlo o činnosť, ktorá prekračovala jeho pracovné kompetencie, bola zjavným porušením pracovnej zmluvy (obžalovaný bol zamestnávateľom poučovaný, že neoprávnené prezeranie bankových účtov je závažným porušením pracovnej disciplíny), zjavným zneužitím prihlasovacích údajov do informačného systému banky, teda protiprávnym konaním. Údaje, ktoré obžalovaný touto činnosťou získal preto nemožno označiť za údaje získané v súvislosti s vykonávaním pracovnej činnosti, tak ako to má na mysli návrh Smernice o whistlebloweroch, či vnútroštátne právo, pretože k získaným informáciám sa obžalovaný nemohol dostať v rámci výkonu svojej bežnej, každodennej činnosti. Obžalovaný nemal pracovný prístup k bankovému účtu obžalovaného a v čase, keď informáciu o pohyboch na účte získaval, ani nevykonával žiadnu činnosť bankového zamestnanca v zmysle svojej pracovnej zmluvy.

Zamestnanec - whistleblower si nevyberá možnosť hľadať alebo nájsť informáciu o protiprávnom alebo neetickom konaní svojho zamestnávateľa alebo jej člena. K takémuto rozhodnutiu dochádza viac menej náhodne, pri výkone jeho pracovných povinností, t. j. v čase nadobudnutia informácie je bývalý alebo súčasný člen organizácie zamestnávateľa dobromyseľný, lojálny a vykonávajúci svoje zamestnávateľom zverené úlohy.

Ak by sme pripustili, že uvedené protiprávne konanie obžalovaného je whistleblowing, potom by sme museli pripustiť aj to, že whistleblowerom je napríklad aj každý heker, ktorý sa „nabúra“ do informačného systému banky a stiahne si údaje o pohyboch na bankových účtoch, ktoré prípadne obsahujú alebo môžu obsahovať informácie o protiprávnom konaní klientov banky. Medzi zneužitím vnútorných prihlasovacích údajov banky (tak ako to urobil obžalovaný) a „prelomením“ týchto prihlasovacích údajov banky (tak ako to robia hekeri) nie je žiadny rozdiel (z hľadiska spôsobeného následku), pričom spoločné majú to, že

sa informácie získavajú protiprávne a nie pri výkone legálnej pracovnej činnosti. Krajský súd opakuje, že v prípade konania obžalovaného nešlo nielen o výkon jeho pracovnej činnosti (aj zamestnanci sa môžu dopustiť konaní, ktoré nemajú žiadny súvis s ich pracovnou činnosťou a to aj na pracovisku), ale išlo o protiprávne konanie, ktoré s pracovnou činnosťou obžalovaného nemalo žiadnu spojitosť. Opačný výklad by znamenal aj to, že každý zamestnanec banky má právo mimo svojej pracovnej činnosti (kompetencie vyplývajúcej mu z pracovnej zmluvy a interných pravidiel banky) počas pracovnej doby zneužiť prihlasovacie údaje do informačného systému banky a prehliadať bankové účty kohokoľvek (politika, suseda, manželky a podobne) s tým, že „možno tam niečo nájde“ a ak by sa tam náhodou niečo vyskytlo, tak by mal právo si takéto údaje stiahnuť, odfotografovať alebo vytlačiť a následne ich použiť ľubovoľným spôsobom.

Už z uvedeného konštatovania a nesplnenia prvej podmienky je zjavné, že obžalovaný nebol whistleblowerom v zmysle návrhu Smernice o whistlebloweroch, či vnútroštátneho práva, pretože informáciu (kreditné transakcie na bankovom účte V. L. N.) nezískal pri výkone svojej pracovnej činnosti. Whistleblower teda nie je osobou, ktorá mimo svoju pracovnú činnosť, či kompetenciu vyhľadáva, či zisťuje u svojho zamestnávateľa, či zamestnávateľ nemá v dispozícii nejaké informácie, ktoré by sa mohli týkať politicky exponovaných osôb a ktoré by mohli byť využiteľné proti nim, ak by sa zverejnili. Už bolo uvedené vyššie, že ak by to tak bolo, potom by sa whistleblower nelíšil od hekera (či zlodeja), čo je neprijateľné

Navyše, informácia, ktorú získal obžalovaný sa vôbec netýkala prípadného protiprávneho (neetického, či protispoločenského) konania jeho zamestnávateľa (Tatra banky), či v širšom zmysle bankového sektora. Išlo výhradne o informáciu, ktorá sa týkala klienta banky (vkladateľa, t. j. veriteľa banky), ktorá nemala žiadny súvis s konaním banky, či s konaním nadriadených obžalovaného v banke. Typickým znakom whistleblowingu je pritom nadobudnutie informácie o protiprávnom alebo protispoločenskom konaní inštitúcie, ktorej je alebo bol oznamovateľ členom. V prípade obžalovaného však došlo k protiprávnemu prístupu k údajom bankových účtov osôb, ktoré okrem vedenia osobného účtu nemali s danou bankou nijakú spojitosť. Osoby, ktorých bankové účty si obžalovaný prezeral neboli zamestnancami banky, vlastníkami banky (či už priamymi alebo nepriamymi) a banka nemala nijaký dosah na zabránenie transakcií, ktoré prebiehali na účtoch týchto osôb a zároveň neboli protiprávnou aktivitou v zmysle podozrivej bankovej operácie.

Pokiaľ ide o splnenie druhej podmienky uvedenej vyššie, tak je nutné zdôrazniť, že obžalovanému za jeho konanie žiadne odvetné opatrenia zo strany zamestnávateľa nehrozili. Obžalovaný v čase svojho protiprávneho konania už bol zamestnaný ako asistent u poslanca NR SR, pričom v banke podal sám výpoveď a počas plynutia výpovednej lehoty sa dopustil konania popísaného v skutkovej vete tohto rozsudku. Z hľadiska možných odvetných opatrení banky teda obžalovaný nekonal v žiadnom riziku napríklad z prepustenia zo zamestnania, pretože vedel, že zamestnanie má zabezpečené a ako „vklad“ do toho nového zamestnania (u opozičného poslanca) chcel priniesť nejaké údaje z bankových účtov politicky exponovanej osoby (vtedajšieho ministra vnútra). Nielen že obžalovaný nekonal pod hrozbou sankcií zo strany banky, ale jeho konanie vo výpovednej dobe naznačuje jeho politický motív zavďačiť sa svojmu novému zamestnávateľovi.

Informácia, ktorá bola predmetom oznámenia bola teda získaná v súvislosti s pracovným pomerom obžalovaného u nového zamestnávateľa, respektíve iného zamestnávateľa oznamovateľa, než bola banka, teda nie v dobrej viere. Typickým znakom definície whistleblowingu je aj dobromyseľné získanie informácie (nie jej vyhľadávanie mimo pracovné povinnosti) o protiprávnom alebo protispoločenskom konaní a to pri výkone svojej práce. Týmto konaním v dobrej viere sa má na mysli získanie informácie popri výkone vlastnej pracovnej činnosti a nie cieleným hľadaním informácií na zákazku. Obžalovaný sa nielen že nedostal k informácii v súvislosti s výkonom svojej pracovnej činnosti, nakoľko protiprávne konanie oznamovateľa z ktorého informáciu získal nesúviselo s výkonom jeho práce v banke, ale práve naopak, je zrejmé, že toto jeho konanie súviselo s iným jeho zamestnaním, ktoré bolo vykonávané pre opozičného poslanca NR SR.

V tomto smere krajský súd zdôrazňuje, že je potrebné dôsledne odlišovať prípady, v ktorých je oznámenie urobené nezištne (v dobrej viere) príslušným úradom alebo orgánom a oznamovateľ pritom porušuje lojalitu k svojim priamym nadriadeným alebo k svojmu zamestnávateľovi, ktorý je za napadnuté konanie zodpovedný, čím často riskuje stratu zamestnania, od prípadov, v ktorých nešlo o legálny

výkon pracovnej činnosti zamestnanca, nešlo ani o vec, ktorá by sa týkala konania zamestnávateľa, či nadriadených oznamovateľa a už vôbec za konanie oznamovateľovi nehrozili žiadne pracovnoprávne sankcie. V opačnom prípade by sa potom dalo ospravedlniť napríklad aj páchanie trestnej činnosti v mene verejného záujmu.

Whistleblower nie je žiadnym nájomným žoldnierom, ktorý ohrozí reputáciu svojho zamestnávateľa na verejnosti a to napriek tomu, že sa zamestnávateľa ani podozrenie zo spáchania možného protiprávneho, či protispoločenského konania iných osôb netýka (v tom smere, že by išlo o takéto protiprávne, či protispoločenské konanie priamo zamestnávateľa). Whistleblower je človek, ktorý robí oznámenie, pretože nemá na výber, nemá subjektívne inú možnosť a cíti spätosť so širším spoločenským prostredím (k uvedenému dáva odvolací súd do pozornosti aj príspevok J., K.: V mene vyššieho dobra? Whistleblowing - konzekvencialistický prístup, publikované v Trnavské Právnické dni, Nová Európa - výzvy a perspektívy, Otvorená textúra Ústavy, Trnavská univerzita, Trnava 2016).

Krajský súd následne posúdil konanie obžalovaného aj podľa Dohovoru, nakoľko v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESLP) sa whistlebloweri môžu spoliehať na ochranu slobody prejavu podľa článku 10 Dohovoru, avšak nejde o bezbrehú slobodu prejavu pre kohokoľvek, či akékoľvek konanie. ESLP vo svojej rozhodovacej činnosti poskytuje návod riešenia prípadov, ktoré je možné posúdiť ako whistleblowing a zaručiť mu určitú ochranu v zmysle článku 10 Dohovoru.

ESLP vo svojom rozhodnutí vo veci K. proti Nemecku (rozhodnutie ESLP zo dňa 21.07.2011, sťažnosť č. 2874/08) skonštatoval, že článok 10 Dohovoru sa aplikuje na slobodu prejavu na pracovisku vo všeobecnosti a nerozlišuje sa preto skutočnosť, či vzťah medzi zamestnancom a zamestnávateľom je založený na súkromnom práve alebo či sa jedná o štátneho zamestnanca. V oboch prípadoch má štát pozitívnu povinnosť zabezpečiť slobode prejavu istý štandard ochrany. Svoj test pozostávajúci zo šiestich kritérií aplikuje ESLP preto aj na prípady, v ktorých nejde o štátneho zamestnanca, ale ide o zamestnanca pracujúceho v súkromnom sektore. Článok 10 Dohovoru pôsobí teda ako ochrana proti represii, medzi ktoré najčastejšie patrí strata zamestnania whistleblowera.

V tomto smere poukazuje odvolací súd na rozhodnutie ESLP vo veci Q. proti Moldavsku (rozhodnutie zo dňa 12.02.2008, sťažnosť č. 14277/04), v ktorej ESLP vytvoril test pozostávajúci zo šiestich kritérií, ktorých posúdením sa dá dospieť k záveru, či whistleblowing v konkrétnom prípade spadá pod ochranu slobody prejavu. Tieto kritériá sú:

- 1/sťažovateľ mal k dispozícii alternatívne kanály, prostredníctvom ktorých mohol urobiť oznámenie o nekalých praktikách, či protispoločenskej činnosti,
- 2/ verejný záujem na zverejnení informácie
- 3/autenticita (pravosť a pôvodnosť) zverejnenej informácie
- 4/ škoda, ktorú utrpel orgán v spojení so zverejnením informácie a určenie, či táto škoda prevyšuje záujem spoločnosti na zverejnení tejto informácie,
- 5/ motív konania sťažovateľa, pričom je dôležité vylúčiť konanie sťažovateľa motivované osobnými záujmami (očakávaním osobného zisku, t. j. zisťuje sa či sťažovateľ nekonal pre svoje osobné zvýhodnenie alebo mal nejaký skrytý motív), sťažovateľ musí konať v dobrej viere, že neexistuje žiadny diskretnejší nástroj pri snahe o nápravu nekalých praktík,
- 6/závažnosť sankcie, ktorá bola uvalená na sťažovateľa v súvislosti s jeho konaním.

Aj v zmysle naznačených kritérií vyplývajúcich z judikatúry ESLP možno uzatvoriť, že konanie obžalovaného nie je možné podradiť pod pojem whistleblowing.

Krajský súd opakuje, že obžalovanému v zmysle šiesteho kritéria nehrozila za jeho konanie žiadna sankcia zamestnávateľa (mal už zamestnávateľa iného a skutku sa dopustil v čase plynutia výpovednej lehoty, ktorú podal sám). Pokiaľ ide o piate kritérium tak z hľadiska motivácie konania obžalovaného je nutné pripustiť, že bolo motivované osobnými záujmami s politickým zameraním (získať materiál pre svojho nového zamestnávateľa), pričom obžalovaný ani nekonal v dobrej viere, že neexistuje žiadny diskretnejší nástroj pri snahe o nápravu nekalých praktík (nevykonal aspoň pokus nahlásiť svoje zistenia banke, prokuratúre a podobne).

V zmysle prvého kritéria poznal obžalovaný aj spôsob prostredníctvom ktorého mohol urobiť oznámenie o zistených informáciách. Tatra banka a.s. mala vytvorený spôsob oznamovania protispoločenskej činnosti v Tatra banke (č. I. 351 a nasl.), nakoľko mala k dispozícii systém na ohlasovanie porušenia pravidiel správania (tzv. whistleblowing). Podľa údajov banky, všetci zamestnanci, vrátane obžalovaného, boli o existencii tohto systému informovaní v rámci nástupných a periodických vzdelávacích aktivít. Interný predpis upravujúci proces, pravidlá a spôsob využívania bol dostupný každému zamestnancovi voľne v elektronickej podobe. Oznámenie mohol zamestnanec vykonať aj anonymným spôsobom. Obžalovaný tento vnútorný systém banky vôbec nevyužil a svoje zistenia neoznámil ani polícii, a ak polícii nedôveroval, keďže podliehala ministrovi vnútra prostredníctvom Prezidenta PZ, mohol svoje oznámenie smerovať prokuratúre. Nič z toho obžalovaný neurobil a ani nechcel urobiť, nakoľko najskôr poskytol svoje zistenia médiám na zverejnenie a až následne ich oznámil aj banke.

A napokon, ak posudzujeme aj štvrté kritérium vytvorené rozhodovacou činnosťou ESLP zistíme, že tu konanie obžalovaného primárne poškodilo alebo mohlo poškodiť banku (zamestnávateľa obžalovaného) a to aj napriek tomu, že možné protiprávne konanie zistené obžalovaným sa banky vôbec netýkalo. Práve v dôsledku konania obžalovaného totiž utrpela alebo reálne mohla utpieť povest' banky, ako inštitúcie prísne zachovávajúcej bankové tajomstvo, ktorej zamestnanci dôsledne dbajú alebo majú dbať na ochranu súkromia klientov banky a majú zachovávať o finančných aktivitách klientov banky a čerpaní produktov banky mlčanlivosť. Dôvera verejnosti v to, že banky dokážu ochrániť súkromie vkladateľov a že do bankového tajomstva bude zasahované len zákonom predvídateľným spôsobom a len v prospech zákonom stanovených oprávnených subjektov je kľúčová pre podnikanie bánk a stabilitu celého bankového sektora.

Konanie obžalovaného prinieslo na jednej strane zisk čiastkovej informácie o konkrétnych transakciách konkrétnej politicky exponovanej osoby s možným prínosom v boji proti nekalým praktikám, avšak, na strane druhej, svojou medializáciou prispelo aj k narušeniu istôt, ktoré sú charakteristické pre bankový sektor.

Možno preto uzatvoriť, že väčšinu kritérií stanovených rozhodovacou činnosťou ESLP konanie obžalovaného nespĺňa a preto obžalovaného nie je možné označiť za whistleblowera, ktorého konanie by bolo chránené článkom 10 Dohovoru.

Navyše, z už uvedených rozhodnutí ESLP ako aj z ďalších rozhodnutí tohto súdu, napríklad veci W. proti Maďarsku (rozhodnutie ESLP zo dňa 21.09.2014, sťažnosť č. 73571/10), Bucur a G. proti Rumunsku (rozhodnutie ESLP zo dňa 08.01.2013, sťažnosť č. 40238/02), či N. proti Rusku (rozhodnutie ESLP zo dňa 26.02.2009, sťažnosť č. 29492/05) možno zistiť spoločný znak spočívajúci v tom, že vždy išlo o zamestnanca, ktorý upozorňoval na nekalé praktiky alebo protispoločenskú činnosť svojho zamestnávateľa, čo, ako už bolo uvedené, v prípade obžalovaného úplne absentuje.

Krajský súd aspoň v stručnosti a na doplnenie argumentácie poukazuje aj na najznámejšie prípady „prelomenia“ bankového tajomstva zo stany pracovníkov banky, ktoré sa udiali v zahraničí a mali súvislosť s whistleblowingom.

Tak napríklad bankár švajčiarskej banky UBS Bradley Birkenfeld pomáhal podnikateľovi z oblasti realít ukryť majetok pred americkým daňovým úradom. Odhalil praktiky, ktorými mali pracovníci banky (vrátane neho) pomáhať americkým občanom vyhnúť sa plateniu daní. V kauze banky UBS išlo teda v stručnosti o to, že banka bohatým klientom z USA ponúkala investície, ktoré im umožňovali vyhnúť sa plateniu daní v USA. Išlo o neférové a klamlivé obchodné praktiky banky. Pracovníci banky sa mali podieľať na obdobných aktivitách a mali byť bankou motivovaní k uskutočňovaniu takýchto aktivít. Z. Z. bol odsúdený na test odňatia slobody vo výmere 40 mesiacov nepodmienečne. Samotná banka USB zaplatila pokutu 780 miliónov euro.

V ďalšom prípade IT technik lichtenštajnskej banky Y. K. N. odcudzil dokumenty pri digitalizácii archívov. Ukradnuté disky s informáciami o klientoch banky predal nemeckej federálnej spravodajskej službe. Za krádež dokumentov bol pôvodne odsúdený na 4 roky nepodmienečne, následne mu bol trest znížený na trest podmienený.

A napokon možno spomenúť prípad K. J., ktorý pracoval v IT oddelení banky HSBC, kde odhalil a zverejnil, že systém správy dát pomáhal daňovým únikom, pričom „vyniesol“ z banky informácie o osobách podozrivých zo skrátenia daní prostredníctvom švajčiarskych bankových účtov (banka poskytovala „čierne účty“ svojim prominentným klientom a aktívne im pomáhala obchádzať plnenie daňových povinností). Následne bol obvinený z porušenia zákonov o bankovom tajomstve a bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov nepodmienečne.

Uvedené tri prípady majú spoločné to, že v nich išlo o pracovníka banky, ktorý sa dostal k informácii o nekalých praktikách banky a niektorých klientov banky v rámci svojej pracovnej činnosti s tým, že zistené informácie sa vždy týkali aj samotnej banky a jej protiprávneho konania. Rovnako tak majú spoločné to, že vo všetkých troch prípadoch bolo ich konanie posúdené ako úmyselný trestný čin. Naproti tomu, trestná vec obžalovaného J. L. je charakteristická tým, že k informácii sa dostal obžalovaný nelegálne (mimo svoju pracovnú činnosť) a jeho zistenia sa žiadnym spôsobom nedotýkali protiprávneho, či neetického konania banky ako jeho zamestnávateľa. Na rozdiel od uvedených troch prípadov, v ktorých išlo o whistleblowerov, v prípade obžalovaného o whistleblowing zjavne nejde.

Ani vo svetle vyššie uvedených prípadov nie je možné skonštatovať, že by trestné stíhanie obžalovaného za spáchanie trestného činu súvisiaceho s „prelomením“ bankového tajomstva bolo niečím výnimočným, či ojedinelým, práve naopak, je bežným aj v zahraničí a to aj v prípadoch, v ktorých ide o zjavný whistleblowing.

Z hľadiska obžalovaným namietaného verejného záujmu, ktorý tu mal byť na zverejnení informácie o troch kreditných platbách pripísaných na účet vtedajšieho ministra vnútra, krajský súd pripúšťa, že je v záujme verejnosti, aby poznala informáciu o tom, že člen vlády mal opakované majetkové kontakty s obchodnou spoločnosťou, v mene ktorej konala osoba, ktorá bola v čase spáchania stíhaného trestného činu obžalovaným podozrivá zo spáchania hospodárskej trestnej činnosti. Vo verejnom záujme je teda to, aby verejnosť poznala takúto informáciu, to platí o to viac, ak člen vlády takéto kontakty pred zverejnením informácie popieral.

Na strane druhej však nie je možné tvrdiť, že je vo verejnom záujme aj to, akým spôsobom obžalovaný túto informáciu získal a ako s ňou následne naložil. Celkom určite nie je vo verejnom záujme, aby sa pracovníci banky menili na osoby, ktoré budú mimo svoje pracovné kompetencie vyšetrovať, pátrať po možných nezrovnalostiach na bankových účtoch politikov, novinárov, kamarátov, či kohokoľvek iného s tým, že možno na nich bude niečo využiteľné (napríklad niečo využiteľné pre politický boj, respektíve pre vydieranie inej osoby, či pre diskreditáciu inej osoby a podobne). Podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné automaticky (mechanicky) tvrdiť, že je vo verejnom záujme, aby bankové tajomstvo v prípade V. L. N., či kohokoľvek iného bolo prelomené tak, ako to urobil obžalovaný, t. j. zjavným prekročením svojich pracovných kompetencií, zneužitím prihlasovacích hesiel (získanie informácie protiprávnou činnosťou a nie činnosťou súladnou s jeho pracovnými kompetenciami v banke) ako aj obídením interného nahlasovacieho kanálu zriadeného bankou. Obžalovanému nič nebránilo využiť na nahlásenie čohokoľvek podozrivého banku, pretože z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by mal obžalovaný s nahlasovacími povinnosťami banky negatívne skúsenosti, respektíve, že by mal informáciu o tom, že banka cielene ignoruje svoje povinnosti týkajúce sa možných neobvyklých bankových operácií.

Odvolací súd opakuje, že je síce vo verejnom záujme, aby sa dôsledne bojovalo proti neobvyklým bankovým operáciám, ktoré často v sebe ukrývajú legalizáciu príjmov získaných trestnou činnosťou, avšak vo verejnom záujme je aj to, aby sa tak dialo zákonom predpokladaným spôsobom (t. j. v súlade s vnútroštátnymi právnymi normami ako aj v súlade s právnymi normami EÚ, ktoré sa týkajú ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti) a iba vo výnimočných prípadoch možno pripustiť vybočenie z tejto zákonnej schémy. Išlo by napríklad o situáciu, ak by zamestnanec banky pri svojej pracovnej činnosti zistil, že sama banka vedome pomáha svojim klientom legalizovať príjmy z trestnej činnosti, úmyselne neoznamuje neobvyklé bankové operácie, či pomáha klientom pri daňových únikoch a podobne (za takýchto okolností by bolo nutné akceptovať, že zákonom stanovené mechanizmy zlyhávajú, nakoľko banka ako povinná osoba si neplní svoje povinnosti a zamestnanec banky musí takéto informácie „vyniešť von“ sám a poskytnúť ich buď orgánom činným v trestnom konaní, respektíve, v krajnom prípade, aj médiám). Žiadna takáto výnimočná (či mimoriadna) situácia vo veci obžalovaného nenastala, pretože obžalovaný nemal žiadne pochybnosti o tom, že by si banka neplnila riadne svoje povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a

o ochrane pred financovaním terorizmu (napokon, banke svoje zistenia aj oznámil, avšak až potom ako zabezpečil ich zverejnenie prostredníctvom médií) a už vôbec nemal žiadny (pracovný) dôvod, aby sa zmenil na vyšetrovateľa, ktorý by preskúmaval viaceré bankové účty.

Pokiaľ by sa pripustil iný, než vyššie uvedený výklad, ktorý je v prvom rade postavený na zákonom predpokladanom boji proti neobvyklým bankovým operáciám a iba vo výnimočných prípadoch na osamelom konaní zamestnanca, potom by sa zároveň muselo pripustiť aj to, že každý zamestnanec banky má okrem svojich pracovných kompetencií aj oprávnenie viesť z akéhokoľvek motívu (napríklad z politického motívu, zo žiarlivosti, z nenávisťi, z dôvodu osobného obohatenia a podobne) svoje vlastné finančné vyšetrovanie kohokoľvek kto má v banke účet (a to využívaním prihlasovacích údajov do systému banky, ktoré by prípadne bolo možné poskytnúť aj tretej osobe na využitie) a zneužívať údaje získané takýmto spôsobom z bankových účtov na akýkoľvek účel (napríklad vydieranie, diskreditácia a podobne). Ak by krajský súd v trestnej veci obžalovaného automaticky uprednostnil verejný záujem na informácie bez akýchkoľvek ďalších podmienok (t. j. bez ohľadu na to, ako boli tieto informácie získané), potom by zároveň posvätil a legalizoval aj konanie, ktoré bolo popísané v predchádzajúcej vete, čo je neprijateľné.

V tomto smere je nutné pripomenúť, že vo verejnom záujme je aj to, aby bankový sektor mohol poskytovať fyzickým a právnickým osobám svoje bankové produkty neverejne, t. j. aby údaje o nich neboli prístupné širokej verejnosti a aby neboli tieto údaje ľahko využiteľné, či zneužiteľné neoprávnenými osobami. Skutočnosť, že zachovávanie bankového tajomstva je vo verejnom záujme možno vyvodiť už len z toho, že existuje trestný čin ohrozenia bankového tajomstva podľa § 264 Tr. zák. ako aj z toho, že zákon o bankách presne špecifikuje kedy a prípadne aj v prospech koho možno bankové tajomstvo prelomiť a v neposlednom rade aj z existencie ustanovenia § 3 ods. 5 Tr. por., podľa ktorého môže údaje, ktoré sú predmetom bankového tajomstva požadovať v prípravnom konaní policajt iba s predchádzajúcim súhlasom prokurátora. Pokiaľ by teda zákonodarca chcel, aby mohol mať každý a kedykoľvek prehľad o bankových údajoch iných osôb a mohol ich využívať ľubovoľným spôsobom, potom by celkom určite legislatívne nechránil a ani nerešpektoval bankové tajomstvo, či neverejný spôsob podnikania bánk.

Z uvedeného vyplýva, že spôsob ako sa dostal obžalovaný k informácii (nelegálne konanie mimo svojej pracovnej činnosti), ako aj spôsob ako s ňou chcel naložiť a aj naložil (politický motív s cieľom zverejniť ju) teda celkom určite nemôže prevážiť verejný záujem na zachovávaní bankového tajomstva a na jeho prelamaní iba v zákonom predpokladanom spôsobom. Cena získanej informácie (fakticky preukázanie, že člen vlády mal obchodné kontakty s obchodnou spoločnosťou v mene ktorej konala osoba podozrivá z hospodárskej trestnej činnosti) preto nemôže automaticky znamenať beztrestnosť obžalovaného.

Obžalovaný v priebehu súdneho konania na súde prvého stupňa ako aj v odvolacom konaní navrhol, aby súd prerušil konanie a obrátil sa na Súdny dvor EÚ s predbežnou otázkou. Z písomného vyhotovenia odvolania obžalovaného a z jeho doplnenia vyplýva, že obžalovaný navrhuje, aby prakticky všetky námietky, ktoré v odvolaní namieta a týkajú sa napadnutého rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo najskôr posúdil v rámci rozhodovania o predbežnej otázke Súdny dvor EÚ. Obžalovaný vidí možnosť aplikácie práva EÚ a nutnosti jeho predbežného výkladu Súdnym dvorom EÚ pri posudzovaní konania obžalovaného ako možného whistleblowera, či vo svetle prania špinavých peňazí, ďalej žiada predbežne posúdiť Súdnym dvorom EÚ vykonávanie procesných úkonov orgánmi činnými v trestnom konaní bez formálneho vznesenia obvinenia, ktorých dôsledkom bolo narušenie uplatňovania reálnych práv na obhajobu, posúdenie toho, či výsluch za úmyselne vytvorených nepriaznivých podmienok je v súlade s právom na spravodlivý proces, respektíve posúdenie toho, či konanie súdu prvého stupňa bolo nestranné (vzhľadom na vyjadrenie o pociť vlastnej zaujatosti k jednému z dôverníkov) a v neposlednom rade navrhuje posúdiť ako predbežnú otázku Súdnym dvorom EÚ preskúmanie toho, či vylúčenie verejnosti v konaní pred súdom prvého stupňa sledovalo legitímny cieľ a záujem prejavovaný poškodeným ako aj to, či možnosť uloženia trestu v trestnej sadzbe tri až osem rokov za spáchanie žalovaného trestného činu je v súlade s právom na primeraný trest v zmysle Charty základných práv Európskej únie.

Podľa tohto návrhu obhajoby fakticky krajský súd v odvolacom konaní nie je oprávnený na preskúmanie žiadnej namietanej otázky a o všetkom má najskôr rozhodovať Súdny dvor EÚ v

rámci posudzovania predbežnej otázky. S takýmto zjednodušeným pojatím vzťahu Súdneho dvoru EÚ a vnútroštátnych súdov a ich kompetencií sa nemožno stotožniť a rovnako tak sa odvolací súd nestotožňuje s tým, aby bolo posudzovanie predbežnej otázky v konaní pred Súdny dvorom EÚ chápané ako procesný prostriedok, ktorý je k voľnej dispozícii účastníkovi konania a ktorý ho môže využiť na testovanie svojej verzie obhajobných tvrdení.

Súdny dvor Európskej únie v rámci prejudiciálneho konania poskytuje výklad práva Únie a nie aplikáciu práva Únie na konkrétny skutkový stav v konaní vo veci samej, pretože to je úlohou vnútroštátneho súdu. Súdny dvor Európskej únie preto neprislúcha ani rozhodovať o rozdielnych názoroch na výklad právnych noriem.

Krajský súd zdôrazňuje, že o podanej obžalobe musí rozhodnúť vnútroštátny súd a do jeho kompetencie spadá aj posudzovanie všetkých sporných procesných, či hmotnoprávných otázok ako aj výklad právnych noriem. Kompetenciou Súdneho dvoru EÚ nie je suplovať činnosť vnútroštátnych súdov, či dávať odpovede na subjektívne formulované otázky obžalovaného. Skutočnosť, že obžalovaný žiada (navrhuje), aby sa vnútroštátny súd obrátil s predbežnou otázkou na Súdny dvor EÚ pritom neznamená, že tak vnútroštátny súd musí povinne urobiť, respektíve, že sa musí stotožniť s úvahami obžalovaného ohľadne nutnosti obrátiť sa na Súdny dvor EÚ. To platí aj v prípade, ak ide o súd odvolací.

Konanie o predbežnej otázke riešenej Súdny dvorom EÚ je osobitným druhom nesporového konania, pričom odráža skutočnosť, že mnohé pramene práva EÚ sú v členských štátoch priamo aplikovateľné a v dôsledku toho vnútroštátny súd v konkrétnej veci aplikuje priamo právo EÚ a je často konfrontovaný s problémom jeho vzťahu k národnému právu. Inštitút predbežnej otázky tak preventívne odstraňuje rozdiel medzi výkladom práva EÚ jednotlivými členskými štátmi, pričom im však zostáva vyhradená samostatná aplikácia práva EÚ v rámci konkrétnej veci. Predbežná otázka by sa mala obmedzovať na platnosť alebo výklad práva EÚ, pretože výklad vnútroštátneho práva a skúmanie jeho platnosti nespadá do právomoci Súdneho dvoru EÚ. Súdny dvor EÚ nerozhoduje ani o sporných skutkových otázkach a ani o výklade alebo aplikácii vnútroštátneho práva.

Odvolací súd pripomína, že dňa 25.11.2016 uverejnil Súdny dvor Európskej únie Doporučenie pre vnútroštátne súdy o začatí konania o predbežnej otázke (2016/C 439/01), v ktorom uvádza, že právomoc Súdneho dvoru EÚ k rozhodnutiu o žiadostiach o rozhodnutie o predbežnej otázke alebo ohľadne výkladu alebo platnosti práva EÚ je vykonávaná výlučne na základe podnetu vnútroštátnych súdov bez ohľadu na to, či účastníci pôvodného konania vyjadrili želanie obrátiť sa na Súdny dvor EÚ. Vzhľadom k tomu, že vnútroštátny súd, ktorému bol spor predložený nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, ktoré má byť vydané, je len na tomto súde, aby s ohľadom na konkrétne okolnosti veci posúdil tak nevyhnutnosť žiadosti o rozhodnutie o predbežnej otázke pre vydanie jeho rozhodnutia, tak relevanciu otázok, ktoré kladie na Súdny dvor EÚ.

Vo veci S. r. I. a YA proti Ministero della sanita (C-283/81, ECLI:EU:C:1982:335) sa Súdny dvor Európskej únie zaoberal tým, za akých podmienok sa musí vnútroštátny súd, ktorého rozhodnutie nie je možné napadnúť opravnými prostriedkami podľa vnútroštátneho súdu, obrátiť na Súdny dvor EÚ, pričom zdôraznil, že článok (267 zmluvy o fungovaní Európskej únie) nepredstavuje procesný prostriedok, ktorý majú k dispozícii účastníci konania v spore prebiehajúcom pred vnútroštátnym súdom a preto nestačí, ak len účastník konania tvrdí, že spor nastoľuje otázku ohľadne platnosti práva (únie), aby dotknutý súd musel mať za to, že vyvstala otázka v zmysle článku (267).

Súdny dvor EÚ v danej veci ďalej uviedol, že súdy, ktorých rozhodnutie nemožno napadnúť opravným prostriedkom, majú rovnakú mieru slobody ako akýkoľvek iný vnútroštátny súd k posúdeniu, či je k vyhláseniu rozsudku nevyhnutné rozhodnutie o otázke komunitárneho práva. Súdny dvor EÚ uzatvoril, že vnútroštátny súd nie je povinný položiť predbežnú otázku týkajúcu sa výkladu práva EÚ, ktorá pred ním vyvstala v situácii, že

1/ otázka, ktorá pred ním vyvstala nie je relevantná, pretože odpoveď na takúto otázku, nech už by bola akákoľvek, by nemohla mať žiadny vplyv na riešenie sporu,

2/ otázka je pre po hmotnej stránke zhodná s otázkou, ktorá už bola predmetom rozhodnutia o predbežnej otázke v obdobnom prípade, alebo sa predchádzajúca judikatúra Súdneho dvoru EÚ zaoberala predmetnou právnou otázkou bez ohľadu na povahu konania, v ktorých bola táto judikatúra vydaná, aj pri nesplnení úplnej zhody sporných otázok,

3/ správne použitie práva EÚ je tak zrejmé, že nezostáva priestor pre akúkoľvek rozumnú pochybnosť.

Súdny dvor EÚ k uvedenému skonštatoval, že tretí pododstavec (článku 267) musí byť vykladaný v tom zmysle, že súd, ktorého rozhodnutie nie je možné napadnúť opravnými prostriedkami podľa vnútroštátneho práva, je povinný, pokiaľ vyvstane pred ním otázka týkajúca sa výkladu práva EÚ, splniť svoju povinnosť a predložiť vec Súdnemu dvoru EÚ. To však neplatí v prípade, ak vnútroštátny súd zistí, že otázka ktorá vyvstala nie je relevantná alebo že správne použitie práva EÚ je tak zrejmé, že nezostáva priestor pre akúkoľvek rozumnú pochybnosť.

ESLP taktiež zdôrazňuje, že podľa Súdného dvoru EÚ nie sú vnútroštátne súdy, na ktoré odkazuje článok 267 ods. 3 zmluvy o fungovaní EÚ povinné predložiť predbežnú otázku týkajúcu sa výkladu práva EÚ, ktorá pred nimi vyvstala, pokiaľ nie je otázka relevantná, teda pokiaľ odpoveď na takú otázku nemôže znamenať iný výsledok konania.

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí zo dňa 24.04.2018 vo veci Z. proti Holandsku (sťažnosť č. 55385/14) upozornil, že je na vnútroštátnych súdoch, aby vnútroštátne právo vykladali a aplikovali v súlade s právom EÚ ak sa má použiť, a posúdili, či je pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné požiadať Súdný dvor EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke. Dohovor pritom negarantuje samotné právo na to, aby sa vnútroštátny súd obrátil na Súdný dvor EÚ so žiadosťou o rozhodnutie o predbežnej otázke. Iba za určitých okolností môže nepoloženie predbežnej otázky vnútroštátnym súdom porušiť právo na spravodlivý proces, pokiaľ sa ukáže takýto postup vnútroštátneho súdu ako svojvoľný.

Povinnosť vnútroštátnych súdov v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru odôvodniť svoje rozhodnutie však nemôže byť chápaná tak, že je na každý argument účastníka konania vyžadovaná podrobná odpoveď. ESLP napríklad už rozhodol, že pokiaľ bola žiadosť o polozenie predbežnej otázky nedostatočne odôvodnená alebo formulovaná len všeobecne a nekonkrétne, je v zmysle článku 6 Dohovoru, prípustné, aby vnútroštátny súd odmietol žiadosť len odkazom na príslušné zákonné ustanovenie, pokiaľ vo veci nevyvstane žiadna dôležitá právna otázka (JT. proti Nemecku č. 15073/03 zo dňa 13.02.2007). Rovnako tak postupuje ESLP ak zistí, že žiadosť o polozenie otázky je nadbytočná (M. W. of M. a ďalší proti Holandsku, č. 65542/12). Podstatným z hľadiska posudzovania článku 6 Dohovoru je to, aby odmietnutie polozenie predbežnej otázky bolo riadne odôvodnené.

Z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 24.04.2018 vo veci Z. proti Holandsku (sťažnosť č. 55385/14) možno vyvodiť, že za dostatočné odôvodnenie odmietnutia predloženia predbežnej otázky možno pokladať aj také, z ktorého vyplýva, že opravný prostriedok, ktorý obsahoval žiadosť o predloženie predbežnej otázky bol zamietnutý, pretože vo veci, s ohľadom na charakter konania, nevyvstala právna otázka, ktorú by bolo nutné zodpovedať.

Krajský súd aplikoval uvedené závery aj na návrhy obžalovaného, pričom zistil, že tu nie je žiadna otázka, ktorá by vyžadovala výklad zo strany Súdného dvoru EÚ, nakoľko obsah práva EÚ je tu zrejmý nad akúkoľvek rozumnú pochybnosť.

Pokiaľ obžalovaný v podanom odvolaní poukazuje na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2015/849 z 20.05.2015 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, tak z obsahu tejto smernice je zrejmé, že neposkytuje žiadne prvky ochrany zamestnanca povinného subjektu, ktorý monitoruje majetok politicky exponovanej osoby. V tomto smere obsahuje podľa článku 61 iba povinnosť pre členské štáty, aby prípadne v súlade s vnútroštátnym právom poskytli zamestnancom, ktorý oznámili svoje podozrenie na pranie špinavých peňazí primeranú ochranu. Má tu ísť o ochranu zamestnancov povinných subjektov, ktorí oznámili porušenia spáchané v rámci povinného subjektu (mechanizmus ochrany sa ponecháva na vnútroštátne právne poriadky), pričom z článku 61 je zrejmé, že tu má ísť o ochranu zamestnancov, ktorý nahlásili neplnenie si povinností povinného subjektu (napríklad banky) a nie niekoho iného. Predmetná smernica teda stanovuje hlavne povinnosti povinným subjektom (napríklad banke) a ani rámcovo neupravuje problematiku prejednávajú v danej trestnej veci (ochranu zamestnancov, ktorí by porušovali svoje pracovné povinnosti a „pátrali“ po možných nezrovnalostiach na účtoch klientov banky ako povinnej osoby). Obsah tejto smernice bol prevzatý vnútroštátnym právom zákonom č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a aj z tejto právnej normy je zrejmé, že sa absolútne na prejednávajú trestnú vec nevzťahuje.

To, čo obžalovaný naznačuje v odvolaní v otázke č. 1 spadá pod problematiku whistleblowingu, t.j. z hľadiska práva EÚ pod návrh Smernice o whistlebloweroch, pričom už bolo uvedené vyššie, že tento návrh smernice sa bez akýchkoľvek rozumných pochybností nevzťahuje na konanie obžalovaného popísané v skutkovej vete tohto rozsudku a navyše pri tomto návrhu smernice, ktorý bol pozmenený pozíciou európskeho parlamentu v prvom čítaní ešte do dňa rozhodovania krajského súdu nebolo skončené legislatívne konanie, takže už vôbec neprichádza do úvahy predloženie predbežnej otázky Súdnemu dvoru EÚ, nakoľko táto smernica ešte nie je súčasťou práva EÚ (nebola publikovaná v Úradnom vestníku EÚ).

Pokiaľ obžalovaný v podanom odvolaní formuloval otázku č. 2 tak, že Súdny dvor EÚ by mal v rámci posudzovania predbežnej otázky zodpovedať aj to, aký vplyv na prejednávajúcu vec majú kritériá rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Q.roti W.* zo dňa 12.02.2008, tak krajský súd pripomína, že Dohovor nie je súčasťou práva EÚ, nie je prameňom práva EÚ, nakoľko EÚ ako celok nie je signatárom Dohovoru a preto Súdny dvor EÚ nemá kompetenciu vykladať ustanovenia Dohovoru a už vôbec nie judikatúru ESLP. Súdny dvor EÚ v rámci svojej rozhodovacej činnosti v odôvodnení svojich rozhodnutí používa síce často podporne aj argumentáciu judikatúrou ESLP, avšak nemá kompetenciu vykladať rozhodnutia ESLP.

Ohľadne otázky č. 3 formulovanej v odvolaní obžalovaného je nutné uviesť, že jej zodpovedanie je plne v kompetencii vnútroštátneho súdu, nevyžaduje žiadny výklad právnej normy EÚ, pričom v časti týkajúcej sa prvotného výsluchu obvineného tejto argumentácii obžalovaného odvolací súd aj prisvedčil. Zvyšné podotázky týkajúce sa údajných pochybností o nestrannosti okresného súdu, či preskúmania postupu okresného súdu, ktorý vylúčil verejnosť z pojednávania nemajú bezprostrednú súvislosť s právom EÚ a nevyžadujú výklad zo strany Súdného dvoru EÚ.

Rozhodovanie Súdného dvora EÚ o predbežnej otázke nie je opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa a už vôbec tento inštitút neslúži na hypoteticky formulované otázky vychádzajúce zo subjektívneho pohľadu obhajoby na priebeh hlavného pojednávania v konaní pred okresným súdom, pričom tieto otázky sú zjavne založené na špekulácii obžalovaného o údajných pochybeniach súdu prvého stupňa, a nie na právnych výkladových problémoch práva EÚ, ktoré by bolo nutné riešiť za pomoci inštitútu predbežnej otázky. Tieto námietky obžalovaného preto krajský súd posúdil v odvolacom konaní.

Ak obžalovaný v rámci formulovania otázok, ktoré by mali byť položené ako predbežná otázka zdôrazňoval aj právo na primeraný trest v spojitosti s tým, že obžalovanému má hroziť uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody, tak táto skôr úvaha ako otázka je bezpredmetná, nakoľko obžalovanému nehrozí uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody. V konaní pred okresným súdom mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody s tým, že z dôvodu podania odvolania len zo strany obžalovaného nemohlo, a to ani teoreticky, prísť k jeho sprísneniu.

Pokiaľ obžalovaný v odvolaní namietal, že konanie pred okresným súdom bolo vykonané s vylúčením verejnosti, tak krajský súd je názoru, že na takýto postup okresného súdu boli splnené zákonom predpokladané podmienky.

Podľa § 249 ods. 3 Tr. por. verejnosť na hlavnom pojednávaní môže byť vylúčená len vtedy, ak by verejné pojednávanie veci ohrozilo tajomstvo chránené osobitným zákonom, verejný poriadok, mravnosť alebo bezpečnosť alebo ak to vyžaduje iný dôležitý záujem obžalovaného, poškodeného, jeho blízkych osôb alebo svedkov. Podľa § 249 ods. 4 Tr. por. o vylúčení verejnosti rozhodne súd z úradnej povinnosti alebo na návrh prokurátora, obžalovaného alebo poškodeného v ktoromkoľvek štádiu súdneho konania po vypočutí strán uznesením, ktoré verejne vyhlási.

Z uvedených ustanovení je zrejmé, že rozhodnutie o prípadnom vylúčení verejnosti je plne v kompetencii súdu, pričom súd na takéto rozhodnutie nepotrebuje návrh procesných strán. Pri svojom rozhodovaní musí pritom súd vziať do úvahy možné ohrozenie tajomstva chráneného osobitným zákonom, nakoľko ide o zákonom predpokladaný možný dôvod vylúčenia verejnosti z pojednávania. To platí o to viac, ak ide o prejednávanie trestného činu, ktorý mal byť spáchaný v súvislosti s porušením tajomstva chráneného osobitným zákonom, keď miestom činu mal byť subjekt, ktorý je povinný dodržiavať tajomstvo chránené osobitným zákonom a mať zabezpečenú ochranu tohto tajomstva a ak návrh na vylúčenie verejnosti

podá práve tento subjekt, ktorého minimálne dobré meno a povesť mohla byť ohrozená konaním obžalovaného.

Okresný súd sa zaoberal možným vylúčením verejnosti z pojednávania na základe písomného podnetu Tatra banky a.s., z ktorého vyplýva, že predmetná banka sa cíti byť konaním obžalovaného významne poškodená a to najmä z dôvodu poškodenia jej práv a právom chránených záujmov, hlavne poškodenia reputácie, dobrej povesti a dobrého mena s tým, že verejným prejednaním veci na hlavnom pojednávaní, najmä kvôli rozsiahlej medializácii prípadu, očakáva ešte intenzívnejší zásah do spomínaných práv a právom chránených záujmov. Je názoru, že predmetom pojednávania budú vysoko citlivé údaje súvisiace s bankovým systémom a bezpečnosťou údajov klientov Tatra banky a prístupom k nim, pričom zverejnenie a prípadná medializácia týchto skutočností môže negatívne ovplyvniť bezpečnosť spracovávaných údajov klientov banky. V tomto smere dala banka do pozornosti, že skutok súvisí s ustanovením § 91 zákona o bankách, teda s bankovým tajomstvom a je vysoko pravdepodobné, že medializácia by mohla negatívne ovplyvniť súkromie dotknutých klientov.

Súd prvého stupňa následne vyhovel podnetu Tatra banky a.s. a rozhodol o vylúčení verejnosti z hlavného pojednávania. Podľa názoru odvolacieho súdu bol tento postup okresného súdu plne opodstatnený. Je nesporné, že celá prejednávaná trestná činnosť, ktorá sa kladie obžalovanému za vinu súvisí s tajomstvom chráneným osobitným zákonom, v danom prípade s bankovým tajomstvom, ktoré malo byť zo strany obžalovaného porušené a to za zneužitia prístupových údajov do informačného systému banky s tým, že zo spisu je zrejme, že malo dôjsť k neoprávnenému prezeraniu aj iných bankových účtov, než bankového účtu poškodeného a je bez významu, že prezretie aj týchto iných bankových účtov sa nekladie obžalovanému za vinu. Pred vykonaním dokazovania na hlavnom pojednávaní nebolo pritom ešte úplne zrejme akým smerom sa bude uberať dokazovanie, čo všetko bude alebo by mohlo byť predmetom dokazovania a preto bolo vylúčenie verejnosti, za možnosti prístupu dôverníkom, plne opodstatnené. Na hlavnom pojednávaní boli teda splnené zákonné podmienky na vylúčenie verejnosti, pričom procesné strany, vrátane obhajoby, vylúčenie verejnosti z dôvodu bankového tajomstva ani nenamietali. Priebeh dokazovania vykonaný na hlavnom pojednávaní bol pritom kontradiktórny, za prítomnosti obžalovaného a jeho obhajcu, ktorý aj mohli viesť aktívnu obhajobu, čo napokon aj využili. Nič teda nenasvedčuje tomu, že by vylúčenie verejnosti z priebehu dokazovania bolo spôsobilé podstatným spôsobom zasiahnuť do práv obžalovaného na obhajobu, respektíve, že by rozhodnutie súdu o vylúčení verejnosti bolo svojvoľné. Samosudkyňa pritom rozhodla o vylúčení verejnosti na hlavnom pojednávaní konanom dňa 03.08.2017 uznesením (č. I. 467), pričom súd v zápisnici o hlavnom pojednávaní aj uviedol dôvod tohto svojho rozhodnutia. Pred rozhodnutím súdu sa k návrhu banky vyjadrili tak prokurátor, ktorý sa s ním stotožnil a navrhol verejnosť vylúčiť ako aj obžalovaný po porade s obhajcom, ktorý ponechal rozhodnutie na úvahe súdu. Obžalovaný a ani jeho obhajca tento postup súdu žiadnym spôsobom nenamietali. Skutočnosť, že obžalovaný v priebehu hlavného pojednávania zmenil obhajcu, ktorý sa spätne nestotožnil s rozhodnutím okresného súdu o vylúčení verejnosti mechanicky neznamená, že na rozhodnutie o vylúčení verejnosti neboli splnené zákonom predpokladané podmienky. To platí o to viac, ak súd vychádzal z odôvodneného podnetu Tatra banky a.s., ktorej sa prejednávaná trestná činnosť týka a za stavu, keď procesné strany fakticky tento podnet banky akceptovali a nemali voči nemu žiadne námietky, či výhrady.

Naproti tomu, na odvolacom súde, už bol zrejмый rozsah vykonaného dokazovania, pričom odvolací súd síce do určitej miery dopĺňal dokazovanie na verejnom zasadnutí, avšak už nešlo o dokazovanie v takom rozsahu, že by bolo možné reálne očakávať ohrozenie bankového tajomstva, či ohrozenie záujmov klientov banky, respektíve samotnej banky. Vzhľadom k uvedenému už nebolo verejné zasadnutie odvolacieho súdu vykonané s vylúčením verejnosti.

Pokiaľ obžalovaný v odvolaní namietal, že sa okresný súd nedostatočne vysporiadal s podanou námietkou zaujatosti, tak krajský súd sa s touto obhajobnou argumentáciou nestotožnil. Obhajca obžalovaného podal námietku zaujatosti prakticky ihneď ako prevzal počas súdneho konania obhajobu obžalovaného, pričom krajský súd sa stotožňuje s postupom okresného súdu, ktorý počas konania hlavného pojednávania obhajcovi vysvetlil, že v zmysle § 32 ods. 6 Tr. por. sa o jeho námietke konať nebude, pretože nebola podaná bez meškania a namieta sa ňou len procesný postup súdu (č. I. 813). Z obsahu námietky zaujatosti (č. I. 817 - 820) je zrejme, že skutočne nový obhajca obžalovaného namietal spätne niektoré úkony, či rozhodnutia súdu, ktoré zo svojho subjektívneho hľadiska vyhodnotil ako nezákonné, či ako spôsob konania súdu, z ktorého vyplýva zaujatosť samosudkyne.

Okrem toho, že zjavne išlo o námietku zaujatosti založenú čisto na procesnom postupe súdu, ktorá mala za cieľ viesť obhajobu „do minulosti“, bola navyše podaná evidentne oneskorene. Termín „bez meškania“ uvedený v ustanovení § 32 ods. 6 Tr. por. plyní od vykonania úkonu alebo zistenia informácie, ktorá by mohla viesť k pochybnostiam o nestrannosti konajúceho sudcu a nie od momentu, kedy obhajobu prevezme nový obhajca obžalovaného. Navyše, všetky úkony, ktoré boli v námietke zaujatosti namietané novým obhajcom boli vykonané v prítomnosti obžalovaného a jeho pôvodného obhajcu a obžalovaný a ani jeho predchádzajúci obhajca ich nenamietali. Za takéhoto stavu zrejme len ťažko možno tvrdiť, že by bolo porušené právo obžalovaného na obhajobu.

Obžalovaný v tejto námietke zaujatosti namietal aj spôsob výsluchu svedka W.. B. W., z ktorého vyvodzoval zaujatosť samosudkyne, nakoľko pri kladení otázok už dopredu prezúmovala vinu obžalovaného. V tejto súvislosti krajský súd uvádza, že svedok W.. B. W. bol vypočutý na hlavnom pojednávaní konanom dňa 03.08.2017 (č. I. 470), pričom jeho výsluch vykonal prokurátor, následne výsluch tohto svedka realizoval obhajca obžalovaného s tým, že obžalovaný využil aj právo na kladenie otázok ako aj právo na pripomienku k tejto svedeckej výpovedi, pričom až následne kládla doplňujúce otázky samosudkyňa. Obžalovaný a ani jeho obhajca nenamietali otázky položené svedkovi samosudkyňou. Z uvedeného je zrejme, že predmetný svedok bol na hlavnom pojednávaní vypočutý riadne kontradiktórnym spôsobom a to procesnými stranami, pričom obžalovaný mal možnosť sám ako aj prostredníctvom obhajcu klásť svedkovi otázky, čo aj využil. Následné doplňujúce otázky samosudkyne nadväzovali na výsluch uvedeného svedka, ktorý vypovedal v mene Tatra banky a.s. a z obsahu jeho výpovede, v spojitosti aj s trestným oznámením, ktoré podala Tatra banka a.s., bolo zrejme, že práve obžalovaného považujú za podozrivú osobu, ktorá si mala prezerať neoprávnene bankový účet poškodeného. Samosudkyňa teda na tento obsah výpovede nadviazala svojimi otázkami a zisťovala, čo obžalovaný (ako podozrivý), z pohľadu banky, porušil, keď prezeral účet poškodeného a čo by sa stalo, ak by toto konanie zostalo iba v rovine prezretia účtu. Svedok na tieto otázky odpovedal z pohľadu bývalého zamestnávateľa obžalovaného a hovoril o porušení pracovnej disciplíny (nie v rovine trestnoprávnej). Z celého kontextu výsluchu predmetného svedka preto nie je možné vyvodzovať zaujatosť samosudkyne a odôvodňovať ju iba umelým vytrhnutím dvoch otázok. Nič z postupu samosudkyne nenaznačuje jej možnú zaujatosť, pričom odvolací súd opakuje, že obžalovaný a ani pôvodný obhajca, ktorí boli pri vykonávaní výsluchu predmetného svedka nenamietali spôsob vedenia výsluchu.

Nový obhajca obžalovaného v konaní pred súdom následne podal aj ďalšiu námietku zaujatosti (č. I. 845 a nasl.), ktorá bola podaná bez meškania a obsahovo sa netýkala procesného postupu súdu. O tejto námietke zaujatosti bolo samosudkyňou rozhodnuté uznesením zo dňa 19.12.2017 (č. I. 856) s tým, že predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Tos/22/2018 zo dňa 27.02.2018. Krajský súd v Bratislave sa v tomto sťažnostnom konaní vysporiadal s námietkami, ktoré vzniesol obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu voči samosudkyňi.

Z vyššie uvedených skutočností preto odvolací súd vyvodil, že z hľadiska postupu okresného súdu ohľadne vznesených námietkach zaujatosti voči konajúcej samosudkyňi neplynú nič čo by bolo v rozpore so zákonom, respektíve, čo by mohlo vyvolať pochybnosti o zaujatosti samosudkyne.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného týkajúce sa znaleckého dokazovania vykonaného v danej trestnej veci, tak odvolací súd nezistil žiadne zásadné pochybenia. Ohľadne zákonnosti odborného vyjadrenia podaného znalcom R.. L. J. krajský súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku (strana 27 a 28), v ktorom okresný súd zrozumiteľne popísal odbornú činnosť predmetného znalca ako aj jeho úlohu pri vypracovávaní odborného vyjadrenia. Krajský súd si túto časť odôvodnenia napadnutého rozsudku v celkom rozsahu osvojuje, v podrobnostiach na ňu poukazuje, bez nutnosti ju opakovať.

Obžalovaný v odvolaní namietal, s poukazom na rozhodnutie ESLP vo veci C.B. proti Rakúsku, že nebola dodržaná rovnosť strán v prístupe k znalcom, nakoľko okresný súd nemal dôvod neumožniť obžalovanému dokazovať svoju nevinu prostredníctvom svojich znalcov, alternatívne pribratím na veci nezúčastnených znalcov.

K uvedenej námietke odvolací súd uvádza, že skutočnosť, že obžalovaný nesúhlasí s odborným vyjadrením vypracovaným znalcom R.. L. J. automaticky neznamená, že súd má vo veci pribrať iného

znalca, ktorý by vypracoval obdobné vyjadrenie, či znalecký posudok podľa predstáv obhajoby. Rovnako tak nedošlo k porušeniu práva na rovnosť strán k prístupu k znalcom, ako sa domnieva obhajoba. V tomto smere je nutné uviesť, že v rozhodnutí ESLP C.B. proti Rakúsku išlo o prípad, v ktorom súd odmietol vykonať procesnou stranou zabezpečený súkromný znalecký posudok a to z toho dôvodu, že išlo o súkromný znalecký posudok zabezpečený procesnou stranou. V trestnej veci obžalovaného ide o úplne iný prípad, v ktorom okresný súd umožnil obhajobe plné uplatnenie svojich práv a to aj ohľadne vlastného znaleckého posudku. Obžalovaný si teda zabezpečil vlastný znalecký posudok, ktorý bol doručený súdu prvého stupňa, pričom okresný súd tento znalecký posudok umožnil vykonať na hlavnom pojednávaní a umožnil aj viesť kontradiktórny výsluch tohto znalca. Žiadna podobnosť s prípadom C.B. proti Rakúsku tu teda nie je. Okresný súd umožnil na hlavnom pojednávaní vedenie aktívnej obhajoby a to aj za pomoci obhajobou predloženého znaleckého posudku.

Skutočnosť, že Tatra banka a.s. neposkytla znalcovi ďalšie, ním požadované údaje, nie je možné klásť za vinu súdu. Navyše, Tatra banka a.s. tento svoj postup vysvetlila a z hľadiska vykonaného dokazovania, t. j. vo svetle aj ostatných dôkazov (napríklad výsledku prehliadky motorového vozidla obžalovaného, pri ktorej boli obžalovaným dobrovoľne vydané vytlačené fotografie troch kreditných platieb z účtu V. L. N., respektíve výsledku skúmania mobilného telefónu, v ktorom boli nájdené fotografie bankového účtu V. B., ktorého účet bol prezeraný v rovnakom čase, z rovnakého miesta a za použitia tých istých prístupových hesiel ako účet V. L. N.) nebolo nutné ďalej tieto okolnosti objasňovať, pretože bolo zrejme (bez rozumnej pochybnosti), že to bol len a výhradne obžalovaný, ktorý neoprávnene nahliadol do bankového účtu poškodeného a záznam z neho vyniesol mimo priestory banky.

Už bolo uvedené na inom mieste tohto rozsudku, že krajský súd považuje za neprijateľnú takú skutkovú verziu (tá napokon ani nevyplýva z vykonaného dokazovania), že v čase a mieste prítomnosti obžalovaného v banke niekto iný než obžalovaný sa prihlásil z pracovného počítača obžalovaného a to prístupovými heslami obžalovaného a nahliadol na bankové účty iných osôb mimo svojej pracovnej činnosti, ktoré následne ako fotografiu uložil na mobilný telefón obžalovaného a ako vytlačenú papierovú podobu vložil do vozidla obžalovaného a náhodou, bez pričinenia obžalovaného, sa tieto bankové údaje dostali k redaktorky časopisu G. s ktorou si obžalovaný telefonoval krátko predtým ako redaktorka položila vtedajšiemu ministrovi vnútra otázky, v ktorých boli uvedené tri kreditné platby z jeho účtu, ktoré sú obsiahnuté vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Vzhľadom k uvedenému dokazovaniu nebol žiadny objektívny dôvod k tomu, aby súd spochybňoval výsledky šetrenia G. banky a.s. a už vôbec krajský súd nezistil žiadny relevantný dôvod, z ktorého by mohlo vyplynúť podozrenie, že účelom Tatra banky a.s. bolo krivé obvinenie obžalovaného a že, aspoň teoreticky, mohol byť páchatelom niekto iný ako obžalovaný. Pokiaľ obhajoba v podanom odvolaní poukazovala na to, že Tatra banka a.s. mala predložiť digitálny dôkaz, tak krajský súd zdôrazňuje, že Trestný poriadok nestanovuje povinnosť, aby boli konkrétne dôkazy predkladané orgánom činným v trestnom konaní, či súdu v digitálnej podobe. Interné zistenia Tatra banky a.s., ktoré boli spracované v listinnej podobe a boli v odvolacom konaní vykonané ako listinný dôkaz nevzbudzujú žiadne pochybnosti o svojej správnosti, pretože sú v súlade s ostatnými vykonanými dôkazmi, ktoré boli získané inou činnosťou, než činnosťou Tatra banky a.s. (už spomínaná prehliadka motorového vozidla obžalovaného, či skúmanie mobilného telefónu obžalovaného).

Obžalovaný v odvolaní namietal aj iné formálne procesné pochybenia, ktorých sa mal dopustiť okresný súd pri vedení hlavného pojednávania.

K uvedenému odvolací súd uvádza, že mnohé „zásadné“ porušenia práva na obhajobu namietané v odvolaní sú v skutočnosti len odrazom vlastnej interpretácie príslušných zákonných ustanovení zo strany obžalovaného, v menšine prípadov nedôslednosti postupu okresného súdu výlučne formálneho charakteru. Určité formálne pochybenia zo strany súdu možno vidieť v tom, že súd napríklad pri pokračovaniach v odročenom hlavnom pojednávaní nie vždy prišiel k oboznamovaniu priebehu predchádzajúceho hlavného pojednávania, či nedôsledne zisťoval podmienky na vykonanie hlavného pojednávania, avšak tu ide o nepodstatné (drobné) formálne pochybenia, ktoré nemajú žiadny reálny dopad na výkon práva na obhajobu. Obžalovaný ako aj jeho obhajca sa zúčastňovali priebehu hlavného pojednávania, t. j. aj vykonávania dokazovania, viedli aktívnu obhajobu, vedeli aké dôkazy sa vykonávajú a preto nemožno dospieť k záveru, že by v súdnom konaní bolo porušené právo obvineného na

obhajobu, respektíve, že by zistené nevýrazné formálne pochybenia zo strany súdu pri vedení hlavného pojednávania mohli do tohto práva obvineného zasiahnuť.

Rovnako tak nie je porušením zákona, či porušením práva na spravodlivý proces nesúhlas obžalovaného s hodnotením vykonaných dôkazov zo strany okresného súdu, respektíve zamietnutie dôkazných návrhov obžaloby z dôvodu ich nadbytočnosti.

K uvedenému krajský súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo procesnej strany v konaní, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Tento záver možno plne vztiahnuť aj na návrh obžalovaného, aby sa súd obrátil s predbežnou otázkou na Súdny dvor EÚ, nakoľko je názoru, že je nutný výklad tohto súdneho orgánu (pozri primerane napríklad nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 339/2008, II. ÚS 197/2007, či uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Tdo/85/2015 zo dňa 10.02.2016).

Samotné rozdielne hodnotenie dôkazov obhajobou a obžalobou ani automaticky neznamená porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov, zásady in dubio pro reo, prípadne ďalších zásad spojených so spravodlivým procesom (primerane uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 3Tdo/27/2016 zo dňa 17.02.2016).

Obžalovaný v odvolaní namietal aj skutočnosť, že jeho návrhy na doplnenie dokazovania boli súdom prvého stupňa na hlavnom pojednávaní konanom dňa 25.09.2018 odmietnuté. Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa, že vykonanie dôkazov, ktorých vykonanie navrhol obžalovaný (č. I. 999 a nasl.) by neprineslo nič zásadné do ustáľovania skutkového stavu veci.

V tomto smere odvolací súd primerane poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 15.12.2009 sp. zn. 2 Tdo 45/2009 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 1/2011 pod č. 7) podľa ktorého právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť. Za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 Tr. por., respektíve práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por.

Vzhľadom na uvedené nie je možné považovať za porušenie práva na obhajobu situáciu, keď súd odmietne ďalej vykonávať dokazovanie, respektíve ďalej overovať určitú skutkovú okolnosť, ktorú už považuje za dokázanú. Povinnosťou súdu je zaoberať sa dôkaznými návrhmi obhajoby, avšak povinnosť súdu vykonať všetky obhajobou (či prokurátorom) navrhované dôkazy neexistuje. Zásada rovnosti strán v konaní pred súdom teda neznamená, že by súd bol povinný vyhovieť všetkým návrhom strán, prípadne dbať na to, aby dôkazy vykonané z ich podnetu boli v určitom úmernom pomere. Rovnako tak článok 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd neposkytuje absolútne právo na výsluch každého svedka, ktorého menovite uviedla obhajoba (primerane judikatúra Ústavného súdu ČR sp. zn. ÚS 40/1996 - n).

Odvolací súd uzatvára, že v konaní pred súdom prvého stupňa v spojení s doplnením dokazovania na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím súdom boli vykonané všetky relevantné dôkazy nevyhnutné pre spravodlivé rozhodnutie súdu. Pokiaľ obžalovaný navrhoval vyžiadať od Tatra banky a.s. stanovisko k tomu, či banka podala hlásenie o neobvyklej obchodnej operácii Finančnej spravodajskej jednotke, prípadne s akým výsledkom a rovnako tak dopytom na Finančnú spravodajskú jednotku zistiť, či takéto hlásenie prijali a to z dôvodu judikatúry ESLP, v zmysle ktorej sa prihliada aj na skutočnosť, či sa zamestnanec najskôr obrátil na nadriadeného (zamestnávateľa), tak takéto doplnenie dokazovania nemá žiadny súvis so skutkom uvedeným v obžalobe. Krajský súd opakuje, že uvedené kritérium vyplývajúce z judikatúry ESLP má svoj význam, avšak dopadá len na prípady, v ktorých sa zamestnanec najskôr obráti so svojim zistením na zamestnávateľa a až následne, keď zamestnávateľ neprijme žiadne

opatrenia ohľadne hlásenia zamestnanca, získanú informáciu zverejní. V prípade obžalovaného však o takýto prípad evidentne nešlo, nakoľko obžalovaný sa obrátil na svojho zamestnávateľa až potom, ako získanú informáciu dal do dispozície tretej (nepovolanej) osobe, ktorá ju fakticky zverejnila. Obžalovaný sa teda obrátil na svojho zamestnávateľa až v čase, keď už bola informácia zverejnená v médiách a keď už na ňu mediálne reagoval aj poškodený. Doplnenie dokazovania vo vyššie naznačenom smere je preto úplne bezpredmetné a mohlo by mať teoreticky význam iba v prípade, ak by bolo možné obžalovaného považovať za whistleblowera a aj to len v prípade, ak by postupoval opačne (t. j. najskôr poskytnutie informácie zamestnávateľovi a až následne po nekonaní zamestnávateľa zverejnenie informácie). Z rovnakých dôvodov nemá význam dokazovať ani systém whistleblowingu, ktorý má zavedený Tatra banka a.s., pretože obžalovaný ho vôbec nevyužil a ani nechcel využiť, ale práve naopak, využil na nahlásenie informácie prakticky ihneď po získaní informácie redaktorku časopisu. Ak obžalovaný navrhoval vykonať ako dôkaz prehratie tlačovej konferencie poškodeného zo dňa 13.06.2016 ako vtedajšieho ministra vnútra, tak krajskému súdu nie je vôbec jasné, prečo by táto tlačová konferencia mala byť významná pre ustálenie skutkového stavu veci, keď sa odohrala až po dokonaní stíhaného trestného činu.

Pre úplnosť odvolací opakuje a dopĺňa, že súd nie je povinný vykonať každý dôkaz, ktorý bol stranou konania navrhnutý. Neakceptovanie dôkazného návrhu obžalovaného možno pritom ospravedlniť tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorého overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, nemá relevantnú súvislosť s predmetom konania (do tejto skupiny odvolací súd zaraďuje všetky vyššie uvedené dôkazné návrhy obhajoby). Ďalším je argument podľa ktorého navrhnutý dôkaz nie je spôsobilý overiť a ani vyvrátiť tvrdenú skutočnosť, teda vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje potrebnou vypovedacou hodnotou. A napokon, tretím je argument týkajúci sa nadbytočnosti navrhovaného dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, k overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už v doterajšom konaní bez dôvodných (rozumných) pochybností overené alebo vyvrátené (primerane napríklad nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 3320/2009 zo dňa 18.03.2010). Ani jeden z dôkazov navrhovaných obžalovaným v odvolacom konaní nie je podľa názoru krajského súdu reálne schopný priniesť relevantné informácie o priebehu skutku uvedeného v obžalobe s tým, že podstatou dôkazných návrhov obžalovaného je len zisťovanie nepodstatných (vedľajších) skutkových okolností, ktoré nastali po spáchaní skutku.

Obžalovaný v odvolaní namietal aj to, že prokurátor v podanej obžalobe nevymedzil aké konkrétne listinné dôkazy chce na hlavnom pojednávaní vykonať s tým, že na hlavnom pojednávaní nemal listinné dôkazy oboznamovať súd, ale prokurátor, pričom samosudkyňa niektoré listinné dôkazy, z ktorých vychádzala pri ustaľovaní viny obžalovaného, opomenula oboznámiť, respektíve ich oboznámila nedostatočne.

S uvedenou námietkou sa krajský súd stotožňuje. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že je povinnosťou prokurátora uviesť v obžalobe aké konkrétne dôkazy navrhuje vykonať na hlavnom pojednávaní (§ 235 písm. e) Tr. por.). Tieto dôkazy musí prokurátor ako nositeľ dôkazného bremena v otázke viny konkretizovať, pričom z hľadiska listinných dôkazov nepostačuje iba navrhnúť „oboznámiť celý vyšetrovací spis“, tak ako to je uvedené v obžalobe na J. L.. Pre krajský súd je takýto „dôkazný návrh“ prokurátora prekvapivý, nakoľko „celý vyšetrovací spis“ nie je možné považovať za dôkaz a to ani za listinný dôkaz, pretože obsahuje aj iné dôkazné prostriedky (napríklad výpovede obžalovaného, svedkov, znalecké posudky) ako aj listiny, ktoré nie sú vôbec dôkazom (napríklad úradné záznamy polície). Rovnako tak nie je v súlade s kontradiktórnym pojatím hlavného pojednávania ak je prokurátor v dokazovaní pasívny a listinné dôkazy za neho oboznamuje sudca.

Predmetné pochybenie prokurátora ako aj samosudkyne však bolo napravené krajským súdom v odvolacom konaní, ktorý na verejnom zasadnutí prečítal všetky relevantné listinné dôkazy zabezpečené v prípravnom konaní, či zabezpečené odvolacím súdom v odvolacom konaní. Vzhľadom na námietku nezákonnosti prvej výpovede obvineného vykonanej v prípravnom konaní, musel dokazovanie vykonať krajský súd (a nie prokurátor, či obžalovaný), nakoľko posudzovanie zákonnosti, či nezákonnosti vykonaných procesných úkonov patrí v konaní pred súdom do výhradnej kompetencie súdu. V prípadoch, v ktorých jedna z procesných strán namieta zákonnosť dôkazu, ktorý druhá procesná strana považuje za zákonný, je úlohou súdu dôsledne objasniť túto spornú otázku a to prípade aj doplnením dokazovania. V prípadoch, v ktorých sa namieta zákonnosť vykonaného dôkazu musí preto súd vstúpiť do dokazovania. Vzhľadom na uplatnenú námietku nezákonnosti prvého výsluchu obvineného

v prípravnom konaní, odvolací súd vykonal listinné dôkazy, z ktorých bol zrejmý celý procesný postup polície po začatí trestného stíhania s tým, že súd sa zamerlal pri dopĺňaní dokazovania aj na tie listinné dôkazy, z ktorých vyplývalo podozrenie, že oznámeného skutku sa mohol dopustiť obžalovaný ako aj na listinné dôkazy, z ktorých vyplývalo podozrenie zo spáchania konkrétneho trestného činu.

K právnej kvalifikácii

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že pokiaľ ide o právne posúdenie konania obžalovaného uvedeného vo výrokovvej časti tohto rozsudku, tak obžalovaný v podanom odvolaní neuviedol žiadne hmotnoprávne námietky, či relevantné spochybnenie použitej právnej kvalifikácie. Fakticky sa zamerlal len na procesné námietky voči súdu a jeho postupu v konaní pred súdom prvého stupňa, zákonnosti niektorých dôkazov, či návrhov na predloženie veci Súdnemu dvoru EÚ.

Z hľadiska ustálenej právnej kvalifikácie je potrebné uviesť, že základnej skutkovej podstaty trestného činu ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 ods. 1 Tr. zák. sa dopustí ten, kto vyzvedá bankové tajomstvo v úmysle vyzradiť ho nepovolanej osobe alebo kto také tajomstvo nepovolanej osobe úmyselne vyzradí.

Ide v podstate o dve samostatné základné skutkové podstaty (aliny) s tým, že jedna spočíva v úmyselnom vyzvedaní bankového tajomstva s úmyslom vyzradiť ho nepovolanej osobe (toto konanie spočíva v samotnom získavaní informácie, ktorá tvorí predmet bankového tajomstva a zároveň vyžaduje aj tzv. druhý úmysel spočívajúci v tom, že bankové tajomstvo sa vyzvedá práve s cieľom oznámiť ho nepovolanej osobe) a druhá spočíva len v samotnom vyzradení bankového tajomstva nepovolanej osobe (v tomto druhom prípade páchatel' nevyzvedá bankové tajomstvo, disponuje s ním, ale ho len vyzradí nepovolanej osobe).

Predmetná základná skutková podstata (týka sa to obidvoch alín) nie je blanketnou skutkovou podstatou, avšak obsahuje tzv. normatívny znak a to pojem „bankové tajomstvo“, ktoré Trestný zákon na svoje účely nevymedzuje a ponecháva jeho úpravu na mimotrestnú právnu úpravu. Vzhľadom k tomu, že nejde o blanketnú skutkovú podstatu, nie je ani nutným, aby skutková veta výroku o vine obsahovala akýkoľvek odkaz na konkrétne ustanovenie mimotrestného zákona, tak ako to bolo uvedené v skutkovej vete výrokovvej časti napadnutého rozsudku ako aj v skutkovej vete obžalobného návrhu (obdobne je to napríklad aj pri daňových trestných činoch, ktoré nie sú blanketnými skutkovými podstatami a nie je preto nutné v skutkových vetách odkazovať aj na konkrétne ustanovenia daňových zákonov, ale postačí prípadne iba poukázať na ne v odvodnení rozhodnutia).

Mimotrestnou právnou úpravou, ktorá upravuje bankové tajomstvo je zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len zákon o bankách), ktorý v ustanovení § 5 písm. i) definuje bankovú informáciu ako informáciu týkajúcu sa klienta banky, ktorú má banka o ňom a získala ju pri výkone alebo v súvislosti s výkonom bankových činností a ktorá sa poskytuje na základe súhlasu klienta. Podľa § 5 písm. s) zákona o bankách sa základným bankovým produktom rozumie bankový produkt obsahujúci bankové služby súvisiace s platobným účtom a to napríklad vykonávanie platobných operácií (bezhotovostné prevody finančných prostriedkov z platobného účtu alebo na platobný účet). Podľa § 5 písm. a) zákona o bankách sa vkladom rozumie zverenú peňažnú prostriedky od verejnosti, ktoré predstavujú záväzok voči vkladateľovi na ich výplatu.

Podľa § 91 ods. 1 zákona o bankách sú predmetom bankového tajomstva všetky informácie a doklady o záležitostiach týkajúcich sa klienta banky, ktoré nie sú verejne prístupné, najmä informácie o obchodoch, stavoch na účtoch a stavoch vkladov. Tieto informácie je banka povinná utajovať a chrániť pred vyzradením, zneužitím, poškodením, zničením, stratou alebo odcudzením. Informácie a doklady o záležitostiach, ktoré sú chránené bankovým tajomstvom môže banka poskytnúť tretím osobám len s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutého klienta.

Pojem „vyzvedáť bankové tajomstvo“ znamená, že konkrétna osoba si pozerá (prehliada, nazerá a podobne) údaje, ktoré možno podradiť pod pojem „bankové tajomstvo“. Je tu bez významu či inak má (napríklad v rámci zamestnania) k takýmto údajom oprávnený prístup (v základnej skutkovej podstate nie je uvedené, že „kto neoprávnene vyzvedá“...), respektíve, či takéto údaje zisťuje (pozerá) neoprávnene. Podstatným tu je špecifický cieľ páchatela, ktorý tak koná v úmysle vyzradiť bankové

tajomstvo nepovolanej osobe. Musí mať preto úmysel (prvotný) vyzvedať bankové tajomstvo (vedieť, že to čo pozerá možno podradiť pod bankové tajomstvo a že bankové tajomstvo je neverejné) a zároveň aj tzv. druhý úmysel vyzradiť bankové tajomstvo nepovolanej osobe. Protiprávnym je tu teda tento cieľ páchatel'a, ktorý zisťuje, pozerá, prehliada údaje podliehajúce pod bankové tajomstvo práve s úmyslom vyzradiť ich inej osobe (nepovolanej osobe, ktorou je osoba vo vzťahu ku ktorej je nutné zachovávať bankové tajomstvo, nakoľko nie je oprávnená aby toto tajomstvo poznala).

Z uvedených zákonných ustanovení je zrejmé, že pohyby na bankových účtoch klientov banky sú nepochybne predmetom bankového tajomstva a bez súhlasu klienta ich banka nesmie poskytovať iným osobám (okrem osôb, ktoré sú v zákone o bankách vyslovene špecifikované). Ak teda obžalovaný bez oprávnenia a akéhokoľvek pracovného dôvodu zneužil svoje prihlasovacie údaje do informačného systému banky, aby si mohol prezrieť pohyby na bankovom účte V. L. N., potom možno celkom bez pochybností dospieť k záveru, že úmyselne v rozpore so svojou pracovnou náplňou, ale aj v rozpore s vymedzením bankového tajomstva v zákone o bankách, cielene (úmyselne) získaval (vyzvedal) údaje tvoriace predmet bankového tajomstva. Skutočnosť, že tak urobil úmyselne, t. j., že chcel prehliadať bez oprávnenia predmetný účet a nešlo iba o náhodné konanie obžalovaného možno vyvodíť z toho, že prezeral aj iné bankové účty iných exponovaných osôb a že si vyhotovoval fotografie týchto bankových účtov do telefónu ako aj si ich vytlačil do papierovej podoby (tri kreditné platby na bankovom účte JUDr. L. N.).

Nešlo z jeho strany pritom iba o akúsi zvedavosť, t. j. zistiť pre seba čo má na bankovom účte vtedajší minister vnútra, ale išlo o ciele konanie obžalovaného zamerané na preverenie určitých skutočností týkajúcich sa bankového tajomstva (t. j. či sa tam nenachádzajú konkrétne platby od konkrétneho subjektu) a v kladnom prípade, v prípade zistenia hľadanej informácie, získať túto informáciu (fotograficky, či vytlačením na papier) a dať ju do dispozície inej osobe, ktorá nie je oprávnená v zmysle zákona o bankách nakladať s bankovým tajomstvom. Takouto nepovolanou osobou bola redaktorka časopisu G. tak ako je to uvedené v časti odôvodnenia tohto rozsudku týkajúcej sa výroku o vine. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že okruh oprávnených osôb (t. j. osôb, ktoré sú zákonom oprávnené vyžadovať od banky bankové tajomstvo aj bez súhlasu klienta banky) je taxatívne uvedený v ustanovení § 91 ods. 4 zákona o bankách, pričom medzi tam uvedenými osobami nie je novinár.

Z hľadiska svojej pracovnej náplne nemal obžalovaný žiadny dôvod pozerat' bankové účty V. L. N. a už pri ich prezeraní došlo k naplneniu základnej skutkovej podstaty trestného činu, nakoľko údaje z bankového účtu V. L. N. pozeral s úmyslom vyzradiť ich obsah inej (nepovolanej) osobe. Je bez významu čo na účte obžalovaného našiel (z hľadiska znakov skutkovej podstaty stíhaného trestného činu), pričom trestným by mohlo byť aj to, ak by vyzradil, že na tom účte nič nie je.

Na úmyselné konanie obžalovaného, a to k všetkým znakom základnej skutkovej podstaty predmetného trestného činu vrátane tzv. normatívneho znaku, možno usudzovať aj z toho, že obžalovaný bol ako zamestnanec banky opakovane poučovaný o bankovom tajomstve, povinnosti mlčanlivosti, či protiprávnosti neoprávneného nahliadania do pohybov na bankových účtoch klientov banky. Vedel teda, čo tvorí predmet bankového tajomstva, ako aj to, čo je bankové tajomstvo a že je zákonom ako aj internými pravidlami banky zakázané neoprávnené získavať údaje tvoriace predmet bankového tajomstva, či neoprávnené takéto údaje dávať do dispozície iným, nepovolánym, osobám.

Z hľadiska naplnenia znakov objektívnej a subjektívnej stránky základnej skutkovej podstaty stíhaného trestného činu je pritom bez významu, aký mal páchatel' motív k vyzvedaniu bankového tajomstva a pri úmysle vyzradiť ho inej osobe.

Možno preto uzatvoriť, že z dokazovania vykonaného v konaní pred súdom nepochybne vyplýva, že obžalovaný úmyselne protiprávne vyzvedal údaje, ktoré tvoria predmet bankového tajomstva a to so špecifickým úmyslom vyzradiť ho (údaje tvoriace predmet bankového tajomstva týkajúci sa troch kreditných platieb na účte vtedajšieho ministerstva vnútra) inej, nepovolanej osobe.

Obžalovaný teda naplnil znaky základnej skutkovej podstaty trestného činu ohrozovania obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 ods. 1 alinea prvá Tr. zák.

Pokiaľ okresný súd uznal obžalovaného vinným aj (zároveň) zo spáchania druhej aliney ustanovenia § 264 ods. 1 Tr. zák., v zhode s obžalobným návrhom, išlo o nesprávnu právnu kvalifikáciu. Krajský súd konštatuje, že pokiaľ páchatel sám vyzvedá bankové tajomstvo s úmyslom vyzradiť ho nepovolanej osobe, dopúšťa sa len trestného činu podľa § 264 ods. 1 alinea prvá Tr. zák. a to aj v prípade, ak bankové tajomstvo následne skutočne aj vyzradí nepovolanej osobe, pretože tu ide iba o realizáciu už predtým pojatého úmyslu vyzradiť bankové tajomstvo nepovolanej osobe, ktorý tu bol už v čase vyzvedania bankového tajomstva. Odvolací súd preto korigoval aj tzv. právnu vetu a právnu kvalifikáciu skutku, aby zodpovedali iba základnej skutkovej podstate trestného činu podľa § 264 ods. 1 alinea prvá Tr. zák.

Krajský súd v zhode so súdom prvého stupňa uznal obžalovaného vinným aj z naplnenia kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu podľa § 264 ods. 2 písm. c) Tr. zák., pretože obžalovaný sa dopustil základnej skutkovej podstaty porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej mu z jeho zamestnania (§ 138 písm. h) Tr. zák.).

Odvolací súd opakuje, že obžalovaný bol v čase spáchania skutku síce vo výpovednej lehote, avšak ešte stále bol v pracovnom pomere a bol pracovníkom banky.

Základné povinnosti obžalovaného ako pracovníka banky možno zistiť z jeho pracovnej zmluvy, kde sa vyslovene uvádza, že bol poučený o povinnosti ochrany bankového tajomstva, ochrany osobných údajov a zaväzuje sa ich dodržiavať.

Skutočnosť, že banka považuje práve ochranu bankového tajomstva za obzvlášť dôležitú možno taktiež vyvodiť už z pracovnej zmluvy obžalovaného, v ktorej je vyslovene uvedené, že porušenie bankového tajomstva, vrátane neoprávneného prezerania účtov a produktov klientov, je závažným porušením pracovnej disciplíny, pre ktoré môže zamestnávateľ okamžite skončiť pracovný pomer. Dôležitosť dodržiavania tejto povinnosti uloženej obžalovanému možno vyvodiť aj z toho, že obžalovaný musel podpísať, okrem pracovnej zmluvy, aj osobitné poučenia o povinnosti mlčanlivosti, či ochrane bankového tajomstva, kde sa oboznámil aj so zákazom vstupovať do informačných systémov banky a získavať informácie o klientovi nad rámec plnenia zadanej pracovnej úlohy.

Obžalovaný teda svojím konaním nielen že porušil svoju povinnosť zachovávať a ochraňovať bankové tajomstvo, ktorá mu vyplývala z pracovnej zmluvy, ale zároveň túto povinnosť možno označiť aj za dôležitú, z pohľadu jeho zamestnávateľa, nakoľko banka upozorňuje už pri nástupe do práce, že jej porušenie môže sankcionovať najprísnejšou pracovnoprávnou sankciou (okamžitým skončením pracovného pomeru) a zároveň aj obžalovaného poučila, že sa môže dopustiť trestného činu. Obžalovaný preto pri neoprávnenom prezeraní bankového účtu V. L. N. a následnom vynesení údajov z toho účtu z banky a ich odovzdaním inej osobe, celkom určite porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania. Krajský súd si nevie predstaviť inú povinnosť pracovníka banky, ktorá by mala väčšiu dôležitosť ako práve povinnosť dodržiavať a chrániť údaje tvoriace predmet bankového tajomstva.

Dôležitosť zachovávaní vyššie uvedenej povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania obžalovaného je nutné vnímať ako dôležitosť pre klienta banky a pre banku samotnú a možno ju vyvodiť aj z toho, že je v životnom záujme každej banky, ale aj celého bankového sektora, aby sa z banky neoprávnene nevynášali údaje o klientoch banky a ich finančných aktivitách, nakoľko v opačnom prípade by to znamenalo alebo mohlo znamenať nedôveryhodnosť banky, stratu dobrej povesti banky a tým aj odliv klientov banky. Práve reputácia podnikateľského subjektu v konkurenčnom trhovom prostredí je často kľúčová pre hospodárske výsledky podnikateľského subjektu a to platí aj pre banky. Ohrozenie citlivých a dôverných informácií klientov banky môže reálne znamenať zníženie dôvery v bezpečnosť a spoľahlivosť poskytovania bankových služieb.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd uznal obžalovaného vinným zo spáchania zločinu ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 ods. 1 alinea prvá, ods. 2 písm. c) Tr. zák.

K výroku o treste

Odvolací súd pri ukladaní trestu obžalovanému vychádzal zo závažnosti trestného činu, zo spáchania ktorého bol obžalovaný uznaný vinným a ktorú určuje primárne zákonodarca stanovením rozpätia

trestnej sadzby, pričom v danom prípade je výška trestnej sadzby stanovená zákonom (§ 264 ods. 2 Tr. zák.) v rozpätí 3 roky až 8 rokov.

Krajský súd u obžalovaného, pri absencii priťažujúcich okolností, zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák. spočívajúcu v tom, že obžalovaný pred spáchaním trestného činu viedol riadny život. Vzhľadom k uvedenému postupoval odvolací súd podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. a upravil zákonom stanovenú trestnú sadzbu tak, že znížil hornú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu (jedna tretina sa tu vypočíta z rozdielu hornej a dolnej hranice trestnej sadzby, ktorý je 5 rokov, teda jedna tretina je 20 mesiacov). Po tejto zákonom predpokladanej úprave trestnej sadzby je rozpätie trestnej sadzby v rámci ktorej je nutné ukladať obžalovanému trest vo výmere 3 roky až 6 rokov a 4 mesiace.

Okresný súd síce správne vychádzal pri určovaní druhu trestu a jeho výmery obžalovanému z ustanovenia § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. (na ktoré odkazuje aj ustanovenie § 51 ods. 1 Tr. zák.), v zmysle ktorého môže súd podmiennečne odložiť výkon trestu odňatia slobody, ak vzhľadom na osobu páchatel'a a na okolnosti prípadu nie je, pre zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu páchatel'a, výkon trestu odňatia slobody nevyhnutný, avšak podmiennečný trest odňatia slobody uložil obžalovanému v najprísnejšej forme, t. j. trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmiennečným odkladom jeho výkonu na dobu 5 rokov s probačným dohľadom, čo považuje krajský súd za neprimerane prísne a to najmä s poukazom na osobu obžalovaného. Táto skutočnosť bola preto dôvodom kasačného rozhodnutia krajského súdu v zmysle § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por.

Obžalovaný sa síce na strane jednej dopustil závažného trestného činu, avšak na strane druhej je nutné vziať do úvahy to, že doposiaľ nebol súdne trestaný, nedopustil sa žiadneho protiprávneho konania nielen pred, ale ani po spáchaní stíhaného skutku, pričom od spáchania stíhaného skutku uplynula doba troch rokov, počas plynutia ktorej už do určitej miery preukázal, že v jeho prípade išlo zjavne iba o vybočenie z inak riadneho spôsobu vedenia života. Obžalovaný teda nie je osobou, ktorej by bolo nutné ukladať podmiennečný trest odňatia slobody v jeho najprísnejšej forme, ale postačí aj len uloženie trestu odňatia slobody na samej dolnej hranici trestnej sadzby (3 roky) s podmiennečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 1 rok, ktorá bude dostatočnou na zavŕšenie nápravy obžalovaného.

Krajský súd uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody spojil s probačným dohľadom, nakoľko takýto postup bol v danom prípade obligatórny vzhľadom na ustanovenie § 51 ods. 1 Tr. zák. Odvolací súd sa však nestotožnil s okresným súdom v tom, že v rámci ukladania primeraných obmedzení, či povinností obžalovanému je potrebné uložiť obžalovanému povinnosť verejne sa ospravedlniť poškodenému V. L. Kaliňákovi. Je nutné sa stotožniť s výhradou obžalovaného uvedenou v odvolaní, že takto formulovaný príkaz je fakticky nevykonateľný (neskontrolovateľný), nakoľko bližšie nešpecifikuje akým spôsobom sa má konkrétne obžalovaný ospravedlniť (napríklad, či tak má urobiť prostredníctvom médií, s konkrétnou formuláciou a podobne). V tomto smere je nutné uviesť, že pojem „verejne“ znamená v trestnom práve aj „pred viac ako dvoma súčasne prítomnými osobami“ a preto by zrejme obžalovaný splnil uvedený príkaz aj v prípade, ak by vyslovil ospravedlnenie kdekoľvek, kde by boli, okrem neho, ešte viac ako dve súčasne prítomné osoby.

Navyše, krajský súd je názoru, že podstatou spáchaného trestného činu bolo neoprávnené „prelomenie“ bankového tajomstva v spojení s nakladaním s osobnými údajmi inej osoby a preto by sa mala prípadná povinnosť ukladaná obžalovanému v rámci probačného dohľadu vzťahovať na túto problematiku, o ktorej bol bankou opakovane poučovaný a napriek tomu týmto poučeniam nevenoval žiadnu pozornosť, čo viedlo k spáchaniu skutku uvedeného vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Vzhľadom k uvedenému krajský súd uložil obžalovanému podľa § 51 ods. 4 Tr. zák. povinnosť v priebehu skúšobnej doby písomne spracovať, v rozsahu minimálne 30 normostrán, vlastnú analýzu legislatívy regulujúcej oblasť bankového tajomstva a nakladania s osobnými údajmi v Slovenskej republike a odovzdať ju probačnému úradníkovi. Normostranou je potrebné rozumieť štandardizovanú stranu s 1800 znakmi textu (vrátane medzier). Pojem „vlastná analýza“ je nutné chápať tak, že postačí voľná úvaha obžalovaného o tom, ako je v Slovenskej republike upravená problematika bankového tajomstva a ochrany osobných údajov, či je táto ochrana dostatočná, kedy, za akých okolností by mohlo byť „prelomené“ bankové tajomstvo, prípadne aj úvahy o možnej právnej úprave uvedenej problematiky do budúcnosti a podobne. Pri písaní predmetnej analýzy môže obžalovaný využívať aj odbornú literatúru, respektíve rozhodovaciu činnosť súdov. S poukazom na skutočnosť, že obžalovaný pracoval v banke

viac ako tri roky, ako s poukazom na jeho vzdelanie, je možné oprávnene predpokladať splnenie tejto povinnosti v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia a odovzdanie písomnej analýzy do rúk probačného úradníka.

Odvolací súd mohol postupovať vyššie uvedeným spôsobom, pretože výpočet povinností uvedených v ustanovení § 51 ods. 4 Tr. zák. je len demonštratívny a uloženie takejto povinnosti je v príčinnej súvislosti s konaním obžalovaného uvedenom v skutkovej vete tohto rozsudku.

Krajský súd kombinoval uloženie podmieneného trestu odňatia slobody aj s ukladaním trestu zákazu činnosti spočívajúcom v zákaze výkonu zamestnania, ktorého obsahom je povinnosť zachovávať bankové tajomstvo na dobu 3 roky. Uloženie tohto druhu trestu je nevyhnutné vzhľadom k skutočnosti, že k spáchaniu trestnej činnosti došlo za porušenia povinností zamestnanca v bankovom sektore a podstatou porušenia bolo neoprávnené získanie údajov tvoriacich predmet bankového tajomstva a ich vyzradenie nepovolanej osobe. Vzhľadom k tomu, že obžalovaný nebol doposiaľ súdne trestaný a počas výkonu svojej pracovnej činnosti v banke pred spáchaním stíhaného trestného činu sa nedopustil žiadnych porušení pracovnej disciplíny, krajský súd ukladal tento druh trestu pri spodnej hranici trestnej sadzby.

Pokiaľ obžalovaný vyslovoval v odvolaní aj určité výhrady k primeranosti trestu, tak krajský súd pripomína definíciu trestu uvedenú v ustanovení § 31 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorej je trest ujma na osobnej slobode, majetkových alebo iných právach odsúdeného. Vzhľadom k uvedenému musí byť trest taký, aby citeľne zasiahol obžalovaného a smeroval ho k tomu, aby viedol riadny život a nedopúšťal sa protiprávneho konania. Pokiaľ by trest vzhľadom na osobu páchatel'a, či okolnosti prípadu nebol dostatočne „tvrdý“, nebol by trestom. Trest, ktorý bol uložený obžalovanému je síce pre obžalovaného citeľný, avšak je zákonný vzhľadom na všetky okolnosti prípadu ako aj osobu páchatel'a.

S poukazom na uvedené skutočnosti, rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.